แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

กฤชพร สินพรม

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

กฤชพร สินพรม

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3"

ของ กฤชพร สินพรม

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ผู้วิจัย กฤชพร สินพรม

ประธานที่ปรึกษา ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย

ประเภทสารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564

คำสำคัญ แนวทางส่งเสริม, การจัดการเรียนรู้ของครู, สื่อดิจิทัล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครูและศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้น คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

2. ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้

และแนะนำแนวทางในการนำสื่อดิจิทัลไปใช้ตามบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการนิเทศติดตาม และสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

Title GUIDELINES TO PROMOTE TEACHER'S LEARNING MANAGEMENT WITH DIGITAL MEDIA UNDER PHETCHABUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Author KRITCHAPORN SINPROM

Advisor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2021

Keywords Guidelines to Promote, Teacher's Learning Management, Digital Media

ABSTRACT

The objectives of this research were to study teacher's learning management with digital media and guidelines to promote teacher's learning management with digital media under Phetchabun primary educational service area office 3. The research methodology consisted of 2 steps. The first step was studying teacher's learning management with digital media under Phetchabun primary educational service area office 3. The sample group consisted of 327 teachers under Phetchabun primary educational service area office 3. By Using the Krejcie and Morgan table to determine the sample size and choose the sample group by stratified random sampling method based on the proportion of teachers in each district. The tool of data collection was a 5 rating scale questionnaire. The data were analyzed by mean and standard deviation. The second step was studying guidelines to promote teacher's learning management with digital media under Phetchabun primary educational service area office 3. The informants were 5 experts acquired by purposive sampling. The tool of data collection was a structured interview. Data were analyzed by content analysis. The study results were as follows:

1. The study of teacher's learning management with digital media under

Phetchabun primary educational service area office 3 overall was at a high level. Considering each aspect was found that the highest average was creating a learning plan, followed by course analysis and the lowest average was learner needs analysis.

2. The study of guidelines to promote teacher's learning management with digital media under Phetchabun primary educational service area office 3 found that it should be training workshops to provide knowledge and advice on how to use digital media appropriately in the context of learners. Including supervision, monitoring and support for effective learning management with digital media in response to the policy of developing learning management in the digital era.

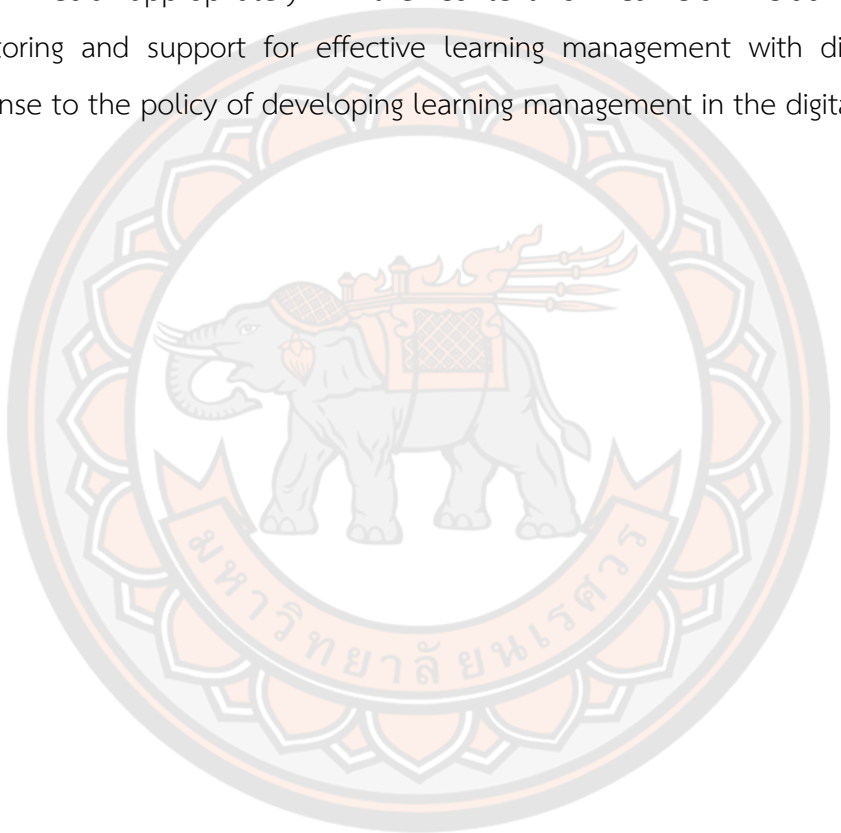

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร. กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนางสาวลัดดาวัลย์ คำเขียน ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ ให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาของผู้วิจัยที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

กฤชพร สินพรม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ค

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

ประกาศคุณูปการ ..... ช

สารบัญ ..... ซ

สารบัญตาราง ..... ญ

สารบัญภาพ ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 4

ขอบเขตของการวิจัย 4

นิยามศัพท์เฉพาะ 6

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 9

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัล 10

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 22

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 34

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 43

กรอบแนวคิดในการวิจัย 46

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....47
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.....47
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.....51
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....55
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.....55
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.....66
บทที่ 5 บทสรุป.....80
สรุปผลการวิจัย.....81
อภิปรายผลการวิจัย.....83
ข้อเสนอแนะ.....89
บรรณานุกรม.....91
ภาคผนวก.....97
ประวัติผู้วิจัย.....114

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครู.....19

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล.....32

ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนครู และจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 36

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564.....47

ตาราง 5 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....54

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 55

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในภาพรวม.....57

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน.....58

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร.....60

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้.....61

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 63

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 65

ตาราง 13 แสดงแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 75

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ เนื่องจากเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2557, น. 8) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพและบรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อ การพัฒนาสื่อการใช้แหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่กันเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 6)

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครู ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้และแหล่งวิทยาการที่มีความเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน สามารถช่วยครูในด้านการควบคุมพฤติกรรมและสนับสนุนการเรียนรู้ ครูจะใช้สื่อการสอนในการทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง บทเรียนออนไลน์ การสาธิต เป็นต้น เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาสื่อให้ทันสมัยมากขึ้นจากการใช้หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ไปสู่การใช้สื่อแบบดิจิทัล (เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม, 2564, น. 3) ซึ่งสื่อดิจิทัลเป็นสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและบริหารจัดการชั้นเรียน สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และเป็นตัวช่วยสำคัญในการนำเสนอและจัดแสดงผลงานของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย (เอมมิกา วชิระวินท์และสินชัย จันทร์เสม, 2562, น. 20-21)

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาไปพร้อมกันเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา (สงบ อินทรมณี, 2562, น. 356) ยิ่งไปกว่านั้นการนำระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้กับสถานศึกษานั้นถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในมาตรฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจการจัดการศึกในยุคดิจิทัลโดยการสนับสนุนส่งเสริมให้ความสำคัญในการที่ครูต้องดำเนินการเพื่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการรู้ (ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ, 2563, น. 244-245) การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีที่เป็นสื่อดิจิทัลไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นอาจมีอีกหลายแนวทาง แต่สิ่งที่สำคัญนั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาบริบทสถานศึกษาของตนเองและศึกษาแนวทางในการส่งเสริมครูผู้สอนด้วยวิธีอื่น ๆ อีกทั้งต้องทำความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ของแนวทางนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (สมเกียรติ สรรคพงษ์, 2562, น. 6)

การพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันที่ต้องยอมรับว่าครูและนักเรียนกำลังอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนผ่านเพื่อเข้าสู่การปรับตัวไปสู่ยุคดิจิทัล โดยการศึกษาทุกวันนี้ยังไม่ตอบโจทย์ที่จะทำให้เด็กไทยมีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันเท่าที่ควร ดังนั้นการศึกษาในยุคนี้ จึงต้องหาจุดที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัลหรือการศึกษาศตวรรษที่ 21 ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดกิจกรรมที่ต้องมีความหลากหลายและตอบสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ครูจะต้องมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและปรับตัวไปกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ (อำนาจ วิชยานุวัติ, 2563) โดยครูจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อที่ทันสมัยเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (เอมมิกา วชิระวินท์, 2563, น. 11) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล คือ กระบวนการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล , 2562, น. 2) ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถนำเนื้อหาสาระที่เตรียมไว้ผนวกกับความรู้ที่ค้นคว้าผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศในรูปสถิติ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวที่มีสีสรรค์สวยงาม มีเสียงประกอบมาสร้างเป็นบทเรียนหรือสอดแทรกในบทเรียนหรือที่เรียกว่าสื่อดิจิทัล ซึ่งจะทำให้บทเรียนและการสอนแต่ละครั้งมีความน่าสนใจและสามารถสื่อความหมายของผู้สอนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นความรู้ด้านเทคโนโลยีจะช่วยพัฒนากระบวนการสอนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น และการใช้เทคโนโลยีแสวงหาข้อมูลและเรื่องที่เป็นประโยชน์ผ่านเครือข่ายที่มีความเร็วสูงยังเป็นการประหยัดเวลาในการเตรียมบทเรียนช่วยให้สามารถนำเสนอบทเรียนอย่างหลากหลาย และสามารถแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้เนื้อหาสาระ

มีความทันสมัย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2560, น. 21) ซึ่งปัจจุบันนี้พบว่า สถาบันการศึกษาได้มีการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อดิจิทัลหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในห้องเรียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือเรียนรู้จากวีดิทัศน์และซีดีรอม สื่ออิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้เป็นอีกมิติหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ ช่วยเปิดโลกทัศน์ให้นักเรียนได้สังเกตและเรียนรู้จากสถานการณ์หลากหลาย มีรูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่และมักออกแบบมาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยในการนำสื่อดิจิทัลทั้งหลายมาใช้ครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ลักษณะของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ (พิจิตรา ธงพานิช, 2564) และจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางห้องเรียนคุณภาพ พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านการใช้ ICT เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอนในด้านการผลิตและเผยแพร่สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรม มีการปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งอาจส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อดิจิทัลเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่จะสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง (เกรียงศักดิ์ สินเปียง, 2558, น. 94)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 – มัธยมต้น มีนโยบายหลักในการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าถึงบริการด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานตั้งแต่ การสนับสนุนระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม ระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจนอุปกรณ์ดิจิทัลต่าง ๆ เพื่อให้การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามมาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2564, น. 86)

จากสภาพปัญหาและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูโดยประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล ตลอดจนนโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 และคาดว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ช่วยในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไปใช้ในการวางแผนส่งเสริม การนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีขอบเขตเนื้อหา คือ การจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัลที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้และหลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 189 โรงเรียน รวมเป็น 2,075 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่มอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย

3.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

3.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

3.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้

3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลจาการศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู และแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

2.2 ผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 1 คน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวน 1 คน

2.4 ครูที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการประยุกต์ใช้อุปกรณ์และข้อมูลดิจิทัลในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน หมายถึง ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน พื้นฐานความรู้เดิม สภาพครอบครัว และบุคลิกลักษณะนิสัย เพื่อนำข้อมูลที่เก็บรวมรวบได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

1.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร หมายถึง ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ หมายถึง ครูกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เลือกรูปแบบกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียน เลือกสื่อดิจิทัล และเลือกเครื่องมือวัดและเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ลักษณะของผู้เรียน รูปแบบกิจกรรมและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้โดยประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุป

1.4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง ครูกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่ครูต้องการจะสอน

1.4.2 ขั้นการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ และเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียนผ่านกระบวนการกลุ่มตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

1.4.3 ขั้นสรุป หมายถึง ครูวิเคราะห์และอภิปรายผลงานหรือความรู้ที่ได้จากกิจกรรมผ่านรูปแบบการนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกับผู้เรียน

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ ประมวลผลข้อมูล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายและเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้

2. การใช้สื่อดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของครูในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยใช้อุปกรณ์และข้อมูลดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ ภาพเคลื่อนไหว ทำให้เอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอยทั้งในการจัดการข้อมูล การสร้างเนื้อหาและการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่สามารถเชื่อมโยงโดยไม่จำกัดพื้นที่ เวลา และสถานที่

3. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัล หมายถึง วิธีปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัล ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งเป็นระดับสำนักงานเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา

5. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
   - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
   - 1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัล
   - 2.1 ความหมายของสื่อการเรียนรู้
   - 2.2 ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้
   - 2.3 ความหมายของสื่อดิจิทัล
   - 2.4 ความสำคัญของสื่อดิจิทัล
   - 2.5 หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้
   - 2.6 องค์ประกอบของสื่อดิจิทัล
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
   - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
   - 3.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้
   - 3.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
   - 4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน
   - 4.2 สภาพการจัดการศึกษา
   - 4.3 ทิศทางการจัดการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

Hoy, & Miskel. (2001, p. 437-438) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการดำเนินไปเพื่อบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น การตัดสินใจ องค์กรแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงเงื่อนไข ผลกระทบที่จะตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด (2554, น. 12) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษาและสมาชิกของสังคมให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563, น. 30) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดีที่ หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษาการปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาองค์การทางการศึกษาและสมาชิกของสังคมให้ได้รับการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน โดยการบริหารต้องคำนึงถึงเงื่อนไข ผลกระทบที่จะตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 54) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนหรือการเตรียมคนได้ถูกต้องตามความต้องการ

2. ช่วยให้ค้นหาวิธีการทำงานที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เรียกว่า การทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้การทำงานบรรลุไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เรียกว่า การทำงานที่มีประสิทธิผล

4. ช่วยให้เกิดการประหยัด ทั้งนี้เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานได้แล้วก็ไม่ก่อให้เกิดความสับสนในการทำงานและหาวิธีทำงานที่ดีที่สุด

5. ช่วยให้เกิดการตรวจสอบผลการปฏิบัติ กล่าวคือ การปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานที่เรียกว่า ผลงานมีคุณภาพ

6. ช่วยก่อให้เกิดพลังในการปฏิบัติงาน เนื่องด้วยการบริหารเป็นการระดมทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือ คน เมื่อคนมาร่วมมือกันในการปฏิบัติก็จะเกิดพลังสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จได้โดยเร็ว

7. ช่วยสร้างคนให้มีความสามารถในการบริหาร หมายความว่า ในการบริหารงานผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานให้สำเร็จได้โดยลำพังจึงต้องแต่งตั้งผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงไปเพื่อช่วยปฏิบัติงานให้กับผู้บริหาร จึงเป็นโอกาสในการสร้างคนให้มีความสามารถในการบริหารต่อไป

8. ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

อรุณี ทองนพคุณ (2558, น. 10) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

สัมมา รธนิธย์ (2560, น. 94) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยการนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ตามจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัล

ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงบางแหล่งมักใช้คำว่า สื่อการสอน แต่บางแหล่งใช้คำว่า สื่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้คำว่า สื่อการเรียนรู้

ความหมายของสื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545, อ้างถึงใน สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547, น. 92-93) กล่าวว่า สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะ

และประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2563, น. 201-202) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตัวกลาง เครื่องมือและวิธีการในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การทดลอง ตลอดจนการสัมภาษณ์

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 334) สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือ ช่องทาง หรือตัวกลางในการถ่ายทอดหรือส่งความรู้ ทักษะ และทัศนคติไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือหรือตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และทัศนคติจากผู้สอนไปยังผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น. 38) กล่าวว่า สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและเพิ่มพูนทักษะ ประสบการณ์ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ความรู้ สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. ทักษะ สื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

3. คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงาม

ศุภลักษณ์ ทองจีน (2560, น. 290) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้มีความสำคัญในฐานะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้มีประโยชน์และความสำคัญมากต่อครู เพราะจะทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนและในการจัดแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน สามารถช่วยครูในด้านการควบคุมพฤติกรรมและสนับสนุนการเรียนรู้ ครูจะใช้สื่อการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิต เป็นต้น ช่วยให้ครูได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายและขยายเนื้อหา

ที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น ดังนั้นสื่อการเรียนรู้ถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 334) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นอีกสิ่งที่สามารถสร้างเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสื่อการเรียนรู้ที่ดีจะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ และเกิดทักษะต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นสื่อการสอนยังเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ครูสามารถออกแบบการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น สามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา สะดวก และรวดเร็วมากขึ้น

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้มีความสำคัญในฐานะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งสื่อการเรียนรู้ที่ดีจะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเกิดทักษะต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากขึ้น

ความหมายของสื่อดิจิทัล

ไพฑูรย์ มะณู (2559) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล เป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาทดแทนสิ่งที่มีอยู่เดิมเพื่อให้ราคาถูกลงและรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ เอื้อต่อประโยชน์การใช้สอยที่มากกว่าเดิมและสื่อดิจิทัล (ตรงกันข้ามกับสื่ออนาล็อก) มักหมายถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานโดยใช้รหัสดิจิตอลในปัจจุบันการเขียนโปรแกรมตั้งอยู่บนพื้นฐานของเลขฐานสอง ในกรณีนี้ ดิจิทัล หมายถึงการแยกแยะระหว่าง 0 กับ 1 ในการแสดงข้อมูล คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่มักจะแปลข้อมูลดิจิทัลฐานสอง แล้วจึงแสดงชั้นของเครื่องประมวลผลชั้นของข้อมูลดิจิทัลที่เหนือกว่า สื่อดิจิทัลเช่นเดียวกับสื่อเสียง วิดีโอ หรือเนื้อหาดิจิตอลอื่น ๆ สามารถถูกสร้างขึ้น อ้างอิงถึงและได้รับการแจกจ่ายผ่านทางเครื่องประมวลผลข้อมูลดิจิทัล สื่อดิจิทัลได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงเมื่อเทียบกับสื่ออนาล็อก

พีรวิชญ์ คำเจริญ (2562, น. 70) สื่อดิจิทัลหรือสื่อใหม่ หมายถึง สื่อที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งทำให้การติดต่อ สื่อสารสามารถเชื่อมโยงโดยไม่จำกัดพื้นที่ เวลา และสถานที่ โดยเกิดการจำลองสถานการณ์และโลกเสมือนจริงและเกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ใช้กับเทคโนโลยีสื่อดิจิทัล ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของสื่อดิจิทัลที่ผลของพัฒนาการของเทคโนโลยีดังกล่าวทำให้เกิดชุมชน สังคม และวัฒนธรรมใหม่ ๆ ในสื่อดิจิทัล ตัวอย่างของสื่อดิจิทัล เช่น ซีดี ซีดีรอม ดีวีดี สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ บล็อก วิกิ โฆษณาออนไลน์ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย สื่อสามมิติ เกมคอมพิวเตอร์ สถานการณ์จำลอง สิ่งแวดล้อมเสมือนจริง ความจริงเสริมสื่อสังคมออนไลน์ แอนิเมชัน โปรแกรมประยุกต์ซอฟต์แวร์ รวมถึงแท็บเล็ตโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟน ฯลฯ เป็นต้น

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ (2563, น. 5) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล (Digital Media) เป็นสื่อที่มีการนำข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ มาจัดรูปแบบตามกระบวนการและวิธีการผลิต โดยนำมาเชื่อมโยงกันให้เกิดประโยชน์ในการใช้งาน โดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ มีบทบาทในแง่มุมการผลิตและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาทดแทนสิ่งที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ราคาถูกลงและรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สื่อดิจิทัล หมายถึง นวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยใช้อุปกรณ์และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ ภาพเคลื่อนไหว ทำให้เอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอยทั้งในการจัดการข้อมูล การสร้างเนื้อหาและการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่สามารถเชื่อมโยงโดยไม่จำกัดพื้นที่ เวลาและสถานที่

ความสำคัญของสื่อดิจิทัล

สุริยะ ฉายะเจริญ (2557) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล (Digital Media) มีบทบาทอย่างสูงในแง่มุมของการผลิต (Product) และขยายช่องทางการสื่อสาร เพราะไม่เพียงให้ความสะดวก รวดเร็วและกระบวนการสื่อสารที่ทรงประสิทธิภาพเท่านั้น หากแต่ยังสามารถแบ่งบันข้อมูลในทางตรงได้อย่างดีเยี่ยมอีกด้วย เช่น การแชร์ (Share)หรือการแบ่งบันข้อมูลเป็นต้น ในด้านการผลิตสื่อดิจิทัลนั้นแม้จำเป็นต้องพึ่งพาความรู้ในเรื่องของกระบวนการทำงานของเครื่องมือ(คอมพิวเตอร์)เป็นลำดับแรก แต่สิ่งสำคัญกว่านั้นคือ การมีความเข้าใจในกลไกในการสื่อสารของสื่อดิจิทัลในด้านต่าง ๆ และสามารถที่จะประยุกต์ใช้องค์ประกอบของสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด สื่อดิจิทัลจึงเต็มไปด้วยความหลากหลายและเป็นช่องทางอันสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จมากกว่าสื่อแบบเก่าในอดีต

ชนินทร เฉลิมสุข และอภิชาต คำปลิว (2562, น. 9) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล (Digital Media) ทำงานบนพื้นฐานของสัญญาณดิจิทัลมีขนาดที่แน่นอนแทนด้วยค่าสถานะ คือ 0 และ 1 มีข้อดี คือ ทำให้เกิดความผิดพลาดได้น้อย ในขณะที่สัญญาณแอนะล็อก มีขนาดสัญญาณที่ไม่คงที่ โดยขนาดของสัญญาณมีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งอาจจะถูกรบกวนทำให้แปลความหมายผิดพลาดได้ง่าย สื่อดิจิทัลที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นการนำเอาข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงและวิดีโอ มาจัดรูปแบบโดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ด้านดิจิทัลคอนเทนต์ของผู้สร้างสื่อ เพื่อผลิตเป็นสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค เช่น ภาพยนตร์ โฆษณา การ์ตูน เกมออนไลน์ สื่อการสอน ซึ่งสื่อดิจิทัลเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาทดแทนสิ่งที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ราคาถูกลงและรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ เอื้อประโยชน์ต่อการใช้งานและการได้มา ซึ่งสื่อดิจิทัลจะต้องประกอบด้วยเนื้อหา โปรแกรม และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสื่อ

เอมมิกา วชิระวินท์ และสินชัย จันทร์เสม (2562, น. 20-21) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล เป็นสื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและบริหารจัดการชั้นเรียน สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน สร้างสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเป็นตัวช่วยสำคัญในการนำเสนอและจัดแสดงผลงานของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย

เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม (2564, น. 3) กล่าวว่า สื่อดิจิทัล ถูกนำมาใช้อย่างมากในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นสื่อที่พัฒนาให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้นจากการใช้หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างไม่จำกัด สามารถเรียนรู้ได้จากหลากหลายอุปกรณ์อย่างแท็บเล็ต สมาร์ตโฟน และคอมพิวเตอร์เป็นหลัก และมีการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตในการเข้าถึงเนื้อหา

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สื่อดิจิทัล ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่ถูกพัฒนาให้มีความทันสมัย น่าสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเทคโนโลยีจากทุกที่ได้อย่างไม่จำกัด รวมทั้งเป็นอีกช่องทางอันสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้

Jerrold E. Kemp and Don C. Smelle. (1989 อ้างถึงใน ทวีสิน อำนวยพันธ์วิไล, 2563, น. 78-79) กล่าวว่า หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ มีดังนี้

1. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ผู้สอนควรศึกษาถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดไว้ วัตถุประสงค์ในที่นี้หมายถึงวัตถุประสงค์เฉพาะในแต่ละส่วนของเนื้อหาย่อย ไม่ใช่วัตถุประสงค์ในภาพรวมของหลักสูตร

2. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่ตรงกับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียน เนื้อหาของบทเรียนอาจมีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น เป็นข้อความ เป็นแนวคิด เป็นภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว เป็นเสียง เป็นสี ซึ่งการเลือกสื่อการเรียนรู้ควรเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหา

3. เลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนลักษณะเฉพาะตัวต่าง ๆ ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ในการเลือกสื่อการเรียนรู้ต้องพิจารณาลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น อายุ เพศ ความถนัด ความสนใจ ระดับสติปัญญา วัฒนธรรม และประสบการณ์เดิม ตัวอย่างเช่น การสอนผู้เรียนที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาควรใช้เป็นภาพการ์ตูนมีสีสันสดใส

4. เลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน ในการสอนแต่ละครั้งจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนสอนในห้องก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาควบคู่กันในการใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น การสอนผู้เรียนจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้อาจเป็นเครื่องฉายต่าง ๆ และเครื่องเสียง

เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นและได้ยินอย่างทั่วถึง ส่วนการสอนผู้เรียนเป็นรายบุคคล อาจเลือกใช้วิธีการสอนแบบค้นคว้าสื่อการเรียนรู้อาจเป็นหนังสือบทเรียนแบบโปรแกรม หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

5. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมสภาพแวดล้อมในที่นี้อาจได้แก่ อาคารสถานที่ ขนาดพื้นที่ แสง ไฟฟ้า เสียงรบกวน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก หรือบรรยากาศ สิ่งเหล่านี้ควรนำมาประกอบการพิจารณาเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่นการสอนผู้เรียนจำนวนมากซึ่งควรจะใช้เครื่องฉายและเครื่องเสียง

6. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ ควรเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องของ เสียง สีสัน รูปทรง ขนาด ตลอดจนการออกแบบและการผลิตด้วยความประณีต สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้

7. เลือกสื่อการเรียนรู้มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ในประเด็นสุดท้ายของการพิจารณา ควรเลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีวิธีการใช้งานได้สะดวก ไม่ยุ่งยาก และหลังใช้งานควรเก็บรักษาได้ง่าย ๆ ตลอดจนไม่ต้องใช้วิธีการบำรุงรักษาที่สลับซับซ้อนหรือมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551, น. 38-39) กล่าวว่า ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตร มีหลักในการเลือกสื่อการเรียนรู้ดังนี้

1. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อการเรียนรู้มีอยู่มากมาย สื่อแต่ละประเภทจะมีคุณสมบัติในเรื่องข้อดีและข้อจำกัดในการใช้แตกต่างกัน

1.1 หนังสือเรียน มีข้อดีที่สาระตามหลักสูตรแกนกลางฯ เหมาะสำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ การทบทวนและการอ้างอิง แต่มีข้อจำกัดที่มีไม่มีสาระในส่วนที่เป็นจุดเน้นของท้องถิ่น/สถานศึกษา หนังสือเรียนอาจล้าสมัยหากมีข้อค้นพบ/เหตุการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น

1.2 ของจริง/ของตัวอย่าง มีข้อดีที่แสดงคุณลักษณะที่ต้องการสื่อให้ผู้เรียนรับรู้ได้ตามสภาพจริง ผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 แต่มีข้อจำกัดกรณีที่จัดหามาได้ยากหรือมีราคาแพง

1.3 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีข้อดีที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนได้ นำเสนอบทเรียนได้ทั้งภาพและเสียงทำให้บทเรียนน่าสนใจแต่ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่มีราคาแพง

2. การเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมโดยการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน เพื่อได้รู้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับความสารถในการเรียนรู้ เช่น วัยเด็กเล็กจะเรียนรู้ด้วยการกระทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ เกม ของเล่น วัยโตขึ้นจะเรียนรู้ด้วยการใช้สายตาและความคิด สื่อจึงควรเป็นภาพและต่อมาจะเรียนรู้โดยอาศัยสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมหรือภาษา สื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ก็ควรเป็นหนังสือต่าง ๆ

ในการจัดการเรียนรู้จึงไม่อาจใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพราะไม่มีสื่อชนิดใดที่สามารถตอบสนองการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนในทุกบทเรียน ทุกกิจกรรม ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ในการเลือกสื่อการเรียนรู้แต่ละประเภท ควรเลือกสื่อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสื่อแต่ละประเภท

สมจิต จันทร์ฉาย (2557, น. 159) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท การวิเคราะห์สื่อจะช่วยให้ครูทราบว่าสื่อประเภทใดที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของนักเรียนต่อบทเรียนได้ดีที่สุด และมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ การวิเคราะห์สื่อจะช่วยให้ครูหรือผู้ออกแบบ ตัดสินใจเกี่ยวกับสื่อว่า ควรเลือกใช้สื่อที่มีอยู่ หรือปรับปรุงสื่อที่มีอยู่อย่างไร หรือจำเป็นต้องสร้างสื่อขึ้นใหม่ หลักการที่ควรนำมาใช้ในการพิจารณาสื่อการเรียนรู้ ได้แก่

1. สื่อการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะสื่อแต่ละประเภทมีประสิทธิภาพในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเหมาะสำหรับจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เป็นการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีจุดมุ่งหมายเพื่อซ่อมเสริมหรือส่งเสริมความสามารถเฉพาะบุคคล การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เหมาะสำหรับการศึกษาค้นคว้า การใช้สื่อของจริงในธรรมชาติเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาที่เป็นสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติเป็นต้น ผู้สอนจึงต้องรู้จักคุณสมบัติของสื่อและเลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่สอน

2. สื่อการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านพัฒนาการของร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมในแต่ละช่วงวัย ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างมากกับความสามารถในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันในด้านของวิธีการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนบางคนชอบการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ บางคนชอบการเรียนรู้ผ่านการบอกเล่าและอธิบาย บางคนชอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น ผู้สอนจึงควรศึกษาความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. สื่อการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับวิธีสอนหรือรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ เนื่องจากวิธีสอนและรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะเพื่อตอบสนอง

จุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องอาศัยสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีสอนหรือรูปแบบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เช่น การใช้อุปกรณ์การทดลองทางวิทยาศาสตร์ในการสอนด้วยวิธีการสอนแบบทดลอง การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สำหรับการฝึกฝน การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งใช้โทรทัศน์และวิทยุเป็นอุปกรณ์เพื่อการศึกษาเหมาะสำหรับการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

4. สื่อการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับสภาพของการนำไปใช้และค่าใช้จ่าย มีสื่อหลายชนิดที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกันได้ ผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของการนำไปใช้และค่าใช้จ่ายตัวอย่าง เช่น การนำผู้เรียนไปเรียนรู้ในสถานที่จริง เป็นการสร้างประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดแต่ถ้ามีข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายและด้านความปลอดภัยในการเดินทาง ก็ควรพิจารณาสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ให้ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันมากนัก เช่น เลือกใช้สื่อ ภาพยนตร์หรือการนำเสนอด้วยแผ่นภาพเลื่อน (power point) แทนการเดินทางไปยังสถานที่จริง เป็นต้น

5. สื่อการเรียนรู้ต้องมีความสะดวกใช้และสอดคล้องกับความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้บางชนิดเป็นสื่อสมัยใหม่ที่ผู้ใช้อาจไม่มีความชำนาญในการใช้ดีพอ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้จะต้องศึกษาและใช้สื่อนั้น ๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้หรือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญสื่อบางชนิด เช่น สื่อที่เป็นภาพยนตร์ สไลด์มัลติวิชัน มีความยุ่งยากในการจัดหาและต้องอาศัยทักษะและเทคนิคการใช้ อาจจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อชนิดอื่นที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นเดียวกัน นอกจากนี้สื่อบางชนิดต้องใช้เวลามากในการเตรียมและจัดทำ ซึ่งอาจให้ผลไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป เช่น การนำเสนอบทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมพาวเวอร์พอยท์แทนการสร้างบทเรียน CAI ซึ่งมีกระบวนการสร้างยุ่งยากมากกว่า อย่างไรก็ตามในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าสื่อนั้น แม้มีวิธีการจัดทำที่ยุ่งยาก แต่ให้ผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงก็สมควรจัดทำและเผยแพร่ให้มีการใช้อย่างคุ้มค่า

6. สื่อการเรียนรู้ต้องทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้นั้นควรทำหน้าที่ได้อย่างคุ้มค่า คุ้มเวลาและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสื่อที่มีลักษณะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สามารถสร้างความเข้าใจเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยไม่เสียเวลามาก

สุราษฎร์ พรมจันทร์ (2560, น. 102) กล่าวว่า การที่จะเลือกใช้สื่อในการเรียนการสอนนั้นจะต้องพิจารณาดูก่อนว่ามีความจำเป็นระดับไหน ทั้งนี้จะ ต้องมองไปหลาย ๆ ปัจจัยที่จะมาเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา โดยที่วัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชามักจะไปด้วยกัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์เป็นตัวกำหนดขอบเขตของเนื้อหาว่าควรมีขอบเขตปริมาณแค่ไหน

เนื้อหาที่ยากง่ายต่างกันย่อมต้องการสื่อในการส่งข้อมูลข่าวสารที่ต่างกันด้วย หรือแม้แต่พฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ ย่อมเป็นเครื่องชี้ถึงการจัดกิจกรรมการสอนและการใช้สื่อที่แตกต่างกัน

2. พื้นฐานความรู้ของผู้เรียน พื้นฐานความรู้มีความสำคัญยิ่งต่อการรับรู้เนื้อหาใหม่ สื่อก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับประสบการณ์ และพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน เพราะหากผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับสื่อแล้วก็ยากที่จะทำความเข้าใจเนื้อหาได้

3. ความคุ้มค่าในการใช้ เรื่องนี้จะต้องนำมาพิจารณาด้วย แม้จุดประสงค์หลักจะอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ทว่าการลงทุนลงแรงทำสื่อ เวลาที่ใช้ แสดงจำนวนครั้งที่จะใช้ได้ งบประมาณที่ต้องลงทุน ก็จะต้องนำมาพิจารณาด้วยว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

4. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การใช้สื่อหลายอย่างจำเป็นต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบด้วย การพิจารณาเลือกใช้สื่อนั้น ๆ กับผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว ณ สถานที่ใด ต้องดูด้วยว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอหรือไม่ อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ อาจต้องพิจารณาถึงการจัดเก็บและการนำออกใช้ด้วยว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการซึ่งเกี่ยวกับหลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูสามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อหาหลักการใช้สื่อดิจิทัล ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครู

หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครู	Jerrold E. Kemp and Don C. Smelle.	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2551)	สมจิต จันทร์ฉาย (2557)	สุราษฎร์ พรมจันทร์ (2560)	ความถี่
1. เลือกสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	√	√	√	√	4*
2. เลือกสื่อการสอนที่ตรงกับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียน	√	√			2
3. เลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	√	√	√	√	4*
4. เลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน	√				1
5. เลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	√	√	√	√	4*
6. เลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	√		√	√	3*
7. เลือกสื่อการสอนที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ	√		√		2
8. เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษาและบำรุงรักษา ได้สะดวกเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้	√		√		2

จากตาราง 1 การศึกษาแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบของหลักการใช้สื่อการเรียนรู้มีผลงานวิจัยหรือนักวิชาการรองรับอย่างน้อย 3 คนขึ้นไป ได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ด้านความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตร มีหลักในการเลือกสื่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. ด้านการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง ผู้สอนศึกษาวัตถุประสงค์และกำนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดไว้เพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ผู้สอนศึกษาความแตกต่างของผู้เรียนเช่น อายุ เพศ ความถนัด ความสนใจ ระดับสติปัญญา วัฒนธรรม และประสบการณ์เดิม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ด้านความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้สอนศึกษาประเภทของสื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4. ด้านความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หมายถึง ผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพของการนำไปใช้ อันได้แก่ อาคาร สถานที่ ขนาดพื้นที่ แสง ไฟฟ้า เสียงรบกวน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก หรือ บรรยากาศ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด

องค์ประกอบของสื่อดิจิทัล

ชุติสันต์ เกิดวิบูลย์เวช (2560, น. 13-22) กล่าวว่า สื่อดิจิทัลและมัลติมีเดียนั้นมีความหมายที่คล้ายคลึงกันและมักถูกใช้ทดแทนกันอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้นการแบ่งประเภทของสื่อดิจิทัลจะใกล้เคียงกับการแบ่งประเภทของมัลติมีเดียซึ่งมักประกอบด้วยสื่อพื้นฐานหลัก 5 ประเภท ได้แก่

1. ข้อความ คือ รูปแบบพื้นฐานหนึ่งของสื่อดิจิทัลสำหรับใช้แสดงเนื้อหาที่เป็นตัวอักษรหรือประโยคข้อความในภาษาต่างๆด้วยอักขระที่แต่ละภาษากำหนดขึ้น

2. เสียง คือ สื่อดิจิทัลที่สามารถถูกบันทึก จัดเก็บ สร้าง แก้ไข และทำซ้ำในรูปแบบดิจิทัลได้โดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ออกแบบมาเพื่อรองรับการทำงานกับสัญญาณเสียงโดยเฉพาะ

3. ภาพนิ่ง มีบทบาทสำคัญต่อระบบงานมัลติมีเดียและงานด้านสื่อดิจิทัลผสมผสานมาก ข้อดีคือ สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ได้มากกว่าการเขียน และสามารถสื่อความหมายได้ไร้พรมแดนและเป็นสากลมากกว่า

4. ภาพเคลื่อนไหว ในที่นี่หมายถึง ภาพกราฟิกที่แสดงความเคลื่อนไหวของขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5. วิดีโอ คือ ข้อมูลต่อเนื่องทุกอย่างที่ถูกบันทึกจากสิ่งแวดล้อมผ่านเครื่องมือบันทึก สื่อดิจิทัลประเภทนี้ถือว่ามีความสมบูรณ์มากกว่าประเภทอื่นๆ

ชนินทร เฉลิมสุข และอภิชาต คำปลิว (2562, น. 10) กล่าวว่า การจัดทำสื่อดิจิทัลจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ข้อความ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เพื่อใช้แสดงรายละเอียดของเรื่องที่นำเสนอ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ

2. เสียง ถูกจัดเก็บอยู่ในรูปของสัญญาณดิจิทัล โดยสามารถที่จะปรับแต่งโดยใช้โปรแกรมจัดการด้านเสียงเพื่อให้เสียงที่ได้ยินมีความน่าสนใจ น่าติดตาม

3. ภาพนิ่ง เป็นภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหว โดยอาจเป็นภาพถ่าย ภาพวาด หรือภาพที่ตกแต่งขึ้นมาด้วยโปรแกรมเฉพาะทาง ในปัจจุบันภาพนับว่าเป็นส่วนที่มีผลต่อผู้คนเป็นอย่างมากในการนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล ซึ่งภาพนั้นสามารถใช้สื่อความได้ดีกว่าตัวอักษร และสามารถนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย

4. ภาพเคลื่อนไหว เป็นภาพกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการให้เกิดแรงจูงใจจากผู้เข้าชมเนื้อหา

5. วิดีโอ ถือเป็นสื่อดิจิทัลที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะสามารถนำเสนอข้อมูลทุกอย่างได้ทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ (2563, น. 5) กล่าวว่า สื่อดิจิทัลประกอบด้วยพื้นฐาน 5 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. ข้อความ (Text) แสดงรายละเอียดหรือเนื้อหาของเรื่องที่นำเสนอ ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ

2. เสียง (Audio) ถูกจัดเก็บในรูปของสัญญาณดิจิทัลที่สามารถเล่นซ้ำได้โดยใช้โปรแกรมเฉพาะที่ออกมาใช้งานด้านเสียง โดยเสียงสามารถนำเข้าผ่านทางไมโครโฟน แผ่นซีดี ดีวีดี เทป และวิทยุ หากมีการใช้เสียงที่เร้าใจสอดคล้องกันเนื้อหาในการนำเสนอจะช่วยให้สื่อสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น เสียงมีอิทธิพลต่อผู้ใช้มากกว่าข้อความและภาพนิ่ง จึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็น

3. ภาพนิ่ง (Still Image) เป็นภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหว เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด และภาพลายเส้น มีความน่าสนใจมากกว่า ข้อความหรือตัวอักษร เพราะสามารถถ่ายทอดความหมายได้ดีกว่า สื่อความหมายได้ทุกชนชาติ ภาพนิ่งมักแสดงอยู่บนสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารทางวิชาการ เป็นต้น

4. ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เป็นภาพกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหว เพื่อแสดงขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการให้เกิดแรงจูงใจ

5. ภาพวิดีโอ (Video) สามารถนำเสนอข้อความหรือรูปภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ประกอบกับเสียงได้สมบูรณ์มากกว่าองค์ประกอบชนิดอื่น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างมาก

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สื่อดิจิทัลประกอบด้วยพื้นฐาน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดจะทำให้สื่อมีความสมบูรณ์แบบและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 33) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557, น. 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2563, น. 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553, น. 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้

ที่ดีของผู้สอนหรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้ คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

อนึ่ง การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือ การให้การศึกษา ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สู่การปฏิบัติ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพและบรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อการพัฒนาสื่อ การใช้แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่กันเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2563, น. 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการ

1. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งโดยทั่วไป ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น หรือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

2. การจัดการเรียนรู้ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทยอาจจะมีทั้งความเหมือนกันและต่างกัน แต่ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดไว้

อย่างไรสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลก็คือ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียนมีหลายทักษะด้วยกัน เช่น ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

4. การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่สามารถแยกดีชั่วถูกผิดออกอย่างมีเหตุผล มีหลักยึดปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

5. การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ จากการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์และรู้จักที่จะเอาตัวรอดอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

6. การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

7. การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน

8. การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้นำองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนโดยตรง

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553, น. 43-44) กล่าวว่า การนำระบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ขั้นก่อนสอน ผู้สอนควรเตรียมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น

1.1 ศึกษาข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านความสามารถ สติปัญญา ความสนใจ ประสบการณ์เดิม สภาพครอบครัว ฯลฯ โดยอาจจะศึกษาจากระเบียนสะสม แบบสอบถาม หรือจากการสัมภาษณ์พูดคุย

1.2 กำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ โดยระบุเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเขียนให้ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการและ เจตคติ

1.3 เลือกเนื้อหาที่จะสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดเนื้อหาให้ครบและเหมาะสมกับระยะเวลา สภาพผู้เรียน และสภาพแวดล้อม

1.4 พิจารณาเลือกเทคนิควิธีสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ เนื้อหา ระยะเวลา สภาพผู้เรียนและสภาพแวดล้อม

1.5 จัดเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม

1.6 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทางการเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โต๊ะเก้าอี้ ป้ายนิเทศ แหล่งวิทยาการ ห้องสมุด ให้เหมาะสมและมีบรรยากาศที่ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

1.7 กำหนดวิธีการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้

1.8 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้

2. ขั้นระหว่างสอน ควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนที่เขียนไว้ตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมความพร้อม ทบทวนความรู้เดิม และเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน ขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลามากนัก

2.2 ขั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่สำคัญอีกขั้นหนึ่ง เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ทักษะต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ผู้สอนต้องเป็นผู้เลือกใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเอง และต้องปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของเนื้อหา กิจกรรมและสภาพของผู้เรียน

2.3 ขั้นสรุป เป็นขั้นสรุปทบทวนความรู้และย้ำ ความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด ซึ่งในขั้นนี้อาจมีการวัดผลเพื่อเป็นการทบทวนความรู้อยู่ด้วย

3. ขั้นหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นของการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีสิ่งใดที่ควรมีการปรับปรุง เพิ่มเติม แก้ไข เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปได้ผลดียิ่งขึ้น

สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (2556, น. 17-18) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์ความสามารถของผู้สอน
2. การวิเคราะห์เนื้อหา
3. การวิเคราะห์ผู้เรียน

4. การกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้

5. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน)

6. กำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้

7. กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

8. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบวิธีเทคนิคต่าง ๆ ประกอบกับสื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการจัดบรรยากาศกับสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูล เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

9. นำไปใช้และประเมินเพื่อปรับปรุง

อริศรา สอนไชยา (2556, น. 8) วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ สมรรถนะหลักของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดตามมาตรฐาน

3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ และเจตติตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ผลการจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

สมจิต จันทร์ฉาย (2557, น. 9-11) กล่าวว่า กิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติในกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน มี 3 ขั้นตอน ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์การเรียนการสอน เพื่อกำหนดเป้าหมายที่จะไป สิ่งที่ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ ได้แก่ สภาพแวดล้อมหรือบริบทในการเรียนรู้ (learning contexts) ตัวผู้เรียน (learner) และภาระงาน (learning task) หรือสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และควรทำได้

ขั้นที่ 2 การออกแบบการเรียนการสอน เพื่อตอบคำถามว่าเราจะไปถึงเป้าหมายได้อย่างไร ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้ออกแบบการเรียนการสอนจะต้องพิจารณาถึงสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ใช้สร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงการจัดลำดับก่อนหลังของการนำเสนอกิจกรรมและการบริหารชั้นเรียน เช่น จะจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างไร เช่น การเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือการเรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น ขั้นนี้จึงเป็นขั้นที่ผู้ออกแบบต้องพิจารณาว่าจะดำเนินการเรียนการสอนอย่างไร

ขั้นที่ 3 การประเมินผลการเรียนการสอน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ และตอบคำถามว่าจะรู้ได้อย่างไรว่าไปถึงเป้าหมายแล้ว ขั้นนี้เป็นการประเมินทั้งการเรียนการสอน และผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น การประเมินผลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือการประเมินระหว่างดำเนินการหรือการประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) และการประเมินผลสรุป (summative evaluation) คือ การประเมินหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการ การประเมินความก้าวหน้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนการประเมินผลสรุปมีจุดมุ่งหมาย เพื่อตัดสินผลการดำเนินการและตัดสินผลการเรียนรู้ว่าได้บรรลุเป้าหมายอย่างไร

จิติมา วรรณศรี (2557, น. 44-45) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์สอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชานั้น สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ ต้องวางแผนดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐาน/ตัวชี้วัดรายวิชาเพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. สาระการเรียนรู้ การระบุเนื้อหาสาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นเนื้อหาย่อยส่วนหนึ่งของเนื้อหาสาระ/คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ โดยเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. กิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนการเรียนรู้นั้น ก็ต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในหลักสูตร

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้นั้น ต้องมีแนวทาง วิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลในหลักสตรสถานศึกษา เพื่อใช้ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

เยาวลักษณ์ ไชยลังกา (2557, น. 7) วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำแผนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า กระบวนการที่ครูกำหนดหัวเรื่องที่จะสอนในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงตามพัฒนาการของเด็ก กระบวนการที่ครูกำหนดสาระการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกกิจกรรม กระบวนการที่ครูได้จัดแผนการเรียนรู้ที่เร้าความสนใจของเด็ก และแผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่สอน เป็นต้น

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการตัวอย่างที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตจริง ครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่เด็กอย่างทั่วถึง และครูมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กเล็กแต่ละคน เป็นต้น

3. ด้านการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่การประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดเกณฑ์ประเมินผลมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน และการประเมินผลเด็กได้ การประเมิน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น

4. ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ครูใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างถูกวิธีและครูใช้สื่ออย่างคุ้มค่า ครูนำวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และครูมีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

ศุภลักษณ์ ทองจีน (2560, น. 34-37) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านรายละเอียดการสอนจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่

1. การตั้งจุดประสงค์การสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการสอน ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนเพื่ออะไร ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เป็นการสอนที่มีเป้าหมาย ขณะเดียวกันการตั้งจุดประสงค์การสอนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการเตรียมเนื้อหาการสอน การเลือก ใช้วิธีสอน เลือกใช้สื่อการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

2. การกำหนดเนื้อหา หมายรวมถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่สอน ด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้าง ประสบการณ์ใดควรได้รับก่อน และในขอบเขตมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมการกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนมีสาระคุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นกัน เพราะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอย่างไร ใช้วิธีการใดในการเสนอหรือสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

ซึ่งจะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม อาจใช้วิธีเดียวหรือหลายวิธีในการสอนแต่ละครั้ง โดยจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชากับผู้เรียน กับสภาพห้องเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

4. การใช้สื่อการสอน สื่อการสอนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น ตลอดจนช่วยเร้าความสนใจได้ดี สื่อการสอนที่ดีจะช่วยให้การสอนดำเนินไปได้ราบรื่นและสะดวกคล่องตัวแก่ผู้เรียน การเตรียมสื่อการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าจะใช้อะไรเป็นสื่อช่วยสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

5. การวัดผลประเมินผล องค์ประกอบข้อนี้ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนที่ผ่านมานั้นบรรลุผลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่มีตอนใดหรือจุดประสงค์ข้อใดบ้างที่ยังไม่บรรลุทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงจุดการวัดผลประเมินผลนี้มีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอนจึงต้องทำการวัดผลประเมินผลทุกครั้งที่สอน

ขอบฟ้า จันทร์เจริญ (2562, น. 17-18) กล่าวว่า ADDIE Model เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะมีผู้นิยมนำไปใช้ในการออกแบบสื่อ วัสดุการเรียนการสอน เช่น การออกแบบชุดการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียนแบบโปรแกรม เป็นต้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

1. Analysis (การวิเคราะห์)
   - 1.1 วิเคราะห์ผู้เรียน : ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน
   - 1.2 วิเคราะห์เนื้อหา : เพื่อกำหนดเนื้อหาที่จะสอน จุดประสงค์และกิจกรรม
2. Design (การออกแบบ)
   - 2.1 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ที่สามารถสังเกตได้วัดได้
   - 2.2 การจัดลำดับเป้าหมายและจุดประสงค์ให้ง่ายต่อการเรียนและการปฏิบัติ
   - 2.3 การวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้และการปฏิบัติ
   - 2.4 การพิจารณากลวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะกับเนื้อหา การจัดกลุ่มการทำกิจกรรมของผู้เรียนในลักษณะต่างๆในลักษณะกลุ่มและรายบุคคล
   - 2.5 การคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน
3. Development (การพัฒนา)
   - 3.1 การสร้างสื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนตามที่ได้ออกแบบไว้
   - 3.2 การทดสอบ (try-out) สื่อหรือกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย
   - 3.3 การปรับปรุงสื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอน

4. Implementation (การนำไปใช้)

4.1 การเผยแพร่สื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เช่น การติดตั้ง การซ่อมบำรุงสื่อ การจัดอบรมให้ครูรู้วิธีการใช้สื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น การให้คำแนะนำและนิเทศการใช้สื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอน

4.2 การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้ครูยอมรับสื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นและนำสื่อไปใช้

5. Evaluation (การประเมินผล)

5.1 การสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินสื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างหลากหลาย

5.2 การทดสอบ (try-out) สื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดประเมินผลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวินิจฉัยผลการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียน และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความสำเร็จและความล้มเหลวในการใช้โปรแกรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์

5.3 การประเมินภายหลังการนำสื่อ/กิจกรรมหรือโปรแกรมการเรียนการสอนไปใช้กับกลุ่มประชากร

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2563, น. 6-7) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน จึงจะสามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญมีดังนี้

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่างๆที่จัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการจะมีหน้าที่หลักรับผิดชอบในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรแม่บทเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจและสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรูให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2. จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง เพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. สื่อการเรียนรู้ การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น รวมทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้เป็นอย่างดี

5. การวัดผลและประเมินผลจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรูในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

6. ผู้สอนหรือครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นและเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆไปสู่ผู้เรียน

7. ผู้เรียน คือ ผู้รับความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการซึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อหาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของครูได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล

องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย์อลงกรณ์ (2553)	สำนักวิชาการและประมวลผล (2556)	อริศรา สอนไชยา (2556)	สมจิต จันทร์ฉาย (2557)	จิติมา วรรณศรี (2557)	เยาวลักษณ์ ไชยลังกา (2557)	ศุภลักษณ์ ทองจีน (2560)	ขอบฟ้า จันทร์เจริญ (2562)	กุลสรา จิตรชญาวณิช (2563)	ความถี่
1. การวิเคราะห์ความสามารถของผู้สอน		√							√	2
2. การวิเคราะห์เนื้อหา	√	√	√	√	√		√	√	√	8*
3. การวิเคราะห์ผู้เรียน	√	√	√	√				√	√	6*
4. การกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้	√	√	√	√	√		√	√	√	8*
5. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน)	√	√	√	√		√		√		6*
6. กำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้	√	√	√	√		√	√	√	√	8*
7. กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9*
8. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบวิธีเทคนิคต่าง ๆ ประกอบกับสื่อแหล่งเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√		√	8*
9. นำไปใช้และประเมินเพื่อปรับปรุง		√		√				√		3
10. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้	√									1

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้เกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลงานวิจัยหรือนักวิชาการรองรับอย่างน้อย 6 คนขึ้นไป ได้ 5 ด้านดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน คือ การศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนในแต่ละคนโดยศึกษาข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านความสามารถ สติปัญญา ความสนใจประสบการณ์เดิม และสภาพครอบครัว

2. การวิเคราะห์หลักสูตร คือ การวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้โดยระบุเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเขียนให้ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการและเจตคติ

3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ คือ การสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการกำหนดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลและประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุป

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การสร้างหรือกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้

4.2 ขั้นการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ หรือสร้างบรรยากาศเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4.3 ขั้นสรุป หมายถึง การวิเคราะห์ อภิปรายผลงานหรือความรู้ที่ได้จากกิจกรรม

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้โดยการเก็บรวมรวมข้อมูลระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ ประมวลผลข้อมูลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายและเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 54/2 หมู่ 5 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ 67160 มีหน้าที่ความรับผิดชอบ มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ทุกกลุ่มได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีความเสมอภาคและมีคุณภาพในเขตพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ อำเภอหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์

พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติบนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

4. สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

6. บริหารจัดการแบบบูรณาการ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อม อารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

2. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง

3. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการและมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี

5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ

6. สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติเป็นโรงเรียนนวัตกรรม

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารงานเชิงบูรณาการเป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ

โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

แบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2560 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ มีเอกภาพในการบริหารจัดการยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งส่วนราชการภายในตามโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน

8. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
9. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนครู และจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
1	ชุมชนบ้านโคกปรง	วิเชียรบุรี	11	261
2	บ้านเขายางโปร่ง	วิเชียรบุรี	3	80
3	บ้านซับอีลุม	วิเชียรบุรี	7	62
4	บ้านซับสวัสดิ์	วิเชียรบุรี	6	56
5	บ้านซับน้อย	วิเชียรบุรี	15	220
6	รัฐประชานุสรณ์	วิเชียรบุรี	8	90
7	บ้านคลองทราย	วิเชียรบุรี	18	278
8	บ้านฟุบสะแก	วิเชียรบุรี	5	41
9	บ้านซับสมบูรณ์	วิเชียรบุรี	16	124
10	บ้านโพทะเลประชาสรรค์	วิเชียรบุรี	8	61
11	บ้านกระทุ่มทองประชาสรรค์	วิเชียรบุรี	5	63
12	บ้านแสงมณีวิทยา	วิเชียรบุรี	5	70
13	บ้านท่าโรง	วิเชียรบุรี	6	44
14	บ้านนาไร่เดียว	วิเชียรบุรี	18	139
15	อนุบาลวัดในเรืองศรีวิเชียรบุรี	วิเชียรบุรี	26	515
16	บ้านทุ่งใหญ่	วิเชียรบุรี	10	107
17	บ้านบุมะกรุด	วิเชียรบุรี	7	118
18	บ้านมาบสมอสามัคคี	วิเชียรบุรี	5	78
19	บ้านโคกสำราญ	วิเชียรบุรี	16	253
20	บ้านไทรงาม	วิเชียรบุรี	8	94

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
21	บ้านคลองบง	วิเชียรบุรี	3	42
22	บ้านถ้ำมงคลชัย	วิเชียรบุรี	7	61
23	บ้านน้ำร้อน	วิเชียรบุรี	11	147
24	บ้านวังไผ่	วิเชียรบุรี	13	208
25	บ้านหนองสะแก	วิเชียรบุรี	15	98
26	บ้านหนองบัวขาว	วิเชียรบุรี	17	182
27	บ้านใหม่วิไลวัลย์	วิเชียรบุรี	17	154
28	บ้านหนองบัวทอง	วิเชียรบุรี	17	237
29	บ้านหนองไม้สอ	วิเชียรบุรี	13	158
30	บ้านบ่อรัง	วิเชียรบุรี	21	215
31	บ้านหนองโป่ง	วิเชียรบุรี	13	117
32	บ้านบึงกระจับ	วิเชียรบุรี	15	153
33	บ้านโคกปรือ	วิเชียรบุรี	17	185
34	บ้านพุขาม	วิเชียรบุรี	10	220
35	บ้านโคกสง่า	วิเชียรบุรี	6	95
36	บ้านหนองกระทุ่ม	วิเชียรบุรี	4	59
37	บ้านหนองคล้า	วิเชียรบุรี	6	75
38	ชุมชนบ้านพุเตย	วิเชียรบุรี	36	811
39	บ้านตะกุดไผ่	วิเชียรบุรี	16	189
40	บ้านสามัคคีพัฒนา	วิเชียรบุรี	7	101
41	บ้านภูน้ำหยด	วิเชียรบุรี	5	51
42	บ้านรวมทรัพย์	วิเชียรบุรี	17	188
43	บ้านพรหมประชาสรรค์	วิเชียรบุรี	1	0
44	บ้านพระที่นั่ง	วิเชียรบุรี	8	65
45	บ้านวังลึก	วิเชียรบุรี	2	70
46	บ้านเขาสูงราษฎร์บำรุง	วิเชียรบุรี	8	89
47	บ้านเนินสะอาด	วิเชียรบุรี	16	169
48	บ้านโคกกรวด	วิเชียรบุรี	13	207

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
49	บ้านซับตะแบก	วิเชียรบุรี	8	110
50	บ้านซับกระโซ่	วิเชียรบุรี	6	81
51	บ้านน้ำอ้อม	วิเชียรบุรี	5	41
52	บ้านวังน้อย	วิเชียรบุรี	7	68
53	บ้านวังใหญ่	วิเชียรบุรี	10	212
54	บ้านดาดอุดม	วิเชียรบุรี	5	49
55	วัลลภานุสรณ์	วิเชียรบุรี	5	74
56	บ้านไทรทอง	วิเชียรบุรี	4	57
57	บ้านสระประดู่	วิเชียรบุรี	17	135
58	บ้านลำนารวย	วิเชียรบุรี	20	152
59	บ้านพรหมยาม	วิเชียรบุรี	6	29
60	บ้านแก่งหินปูน	วิเชียรบุรี	15	191
61	บ้านเข็มทอง	วิเชียรบุรี	13	181
62	บ้านไร่ตาพุฒ	วิเชียรบุรี	6	51
63	บ้านม่วงชุม	ศรีเทพ	8	85
64	บ้านคลองกระจังวังไทร	ศรีเทพ	10	91
65	บ้านเขาคลัง	ศรีเทพ	6	75
66	บ้านหนองสรวง	ศรีเทพ	16	202
67	บ้านเกาะแก้ว	ศรีเทพ	16	174
68	บ้านคลองดู่	ศรีเทพ	14	133
69	บ้านวังขอน	ศรีเทพ	20	355
70	บ้านนาสวรรค์	ศรีเทพ	6	101
71	ชุมชนบ้านโคกสะอาด	ศรีเทพ	18	243
72	บ้านซับหินเพลิง	ศรีเทพ	4	22
73	บ้านหนองสะแกสี่	ศรีเทพ	5	53
74	บ้านนาสนุ่น	ศรีเทพ	7	104
75	บ้านหนองบัว	ศรีเทพ	22	280
76	บ้านโคกตะขบ	ศรีเทพ	6	119

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
77	บ้านเนินถาวร	ศรีเทพ	17	255
78	บ้านนาน้ำโครม	ศรีเทพ	11	137
79	บ้านจัดสรร	ศรีเทพ	8	109
80	บ้านแควป่าสัก	ศรีเทพ	8	98
81	บ้านสันติธรรม	ศรีเทพ	7	64
82	บ้านด่านไทรสามัคคี	ศรีเทพ	6	41
83	บ้านหนองหมู	ศรีเทพ	10	80
84	บ้านท่าไม้ทอง	ศรีเทพ	3	61
85	บ้านนาตะกุด	ศรีเทพ	12	181
86	บ้านศรีเทพน้อย	ศรีเทพ	9	82
87	บ้านโคกสะแกลาด	ศรีเทพ	11	176
88	บ้านบึงนาจาน	ศรีเทพ	17	246
89	บ้านหนองจอกวังกำแพง	ศรีเทพ	9	116
90	บ้านร่องหอยพัฒนา	ศรีเทพ	3	33
91	บ้านทุ่งเศรษฐี	ศรีเทพ	15	155
92	บ้านวังขาม	ศรีเทพ	2	35
93	อนุบาลศรีเทพ(สว่างวัฒนา)	ศรีเทพ	25	540
94	บ้านสระกรวด	ศรีเทพ	11	136
95	บ้านโคกหิน	ศรีเทพ	6	101
96	บ้านซับน้อยพัฒนา	ศรีเทพ	6	84
97	บ้านหนองย่างทอย	ศรีเทพ	15	323
98	บ้านโคกรังน้อย	ศรีเทพ	22	400
99	บ้านรังย้อย	ศรีเทพ	8	78
100	บ้านด่านเจริญชัย	ศรีเทพ	4	53
101	บ้านน้ำเขียว	หนองไผ่	6	31
102	บ้านกองทูล(พิทักษ์ราษฎร์วิทยาคาร)	หนองไผ่	16	186
103	บ้านเนินพัฒนา	หนองไผ่	6	62
104	บ้านท่าด้วง	หนองไผ่	15	282

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
105	บ้านห้วยตลาด	หนองไผ่	6	36
106	บ้านปางยาง	หนองไผ่	6	72
107	บ้านสันเจริญโป่งสะทอน	หนองไผ่	9	109
108	บ้านเฉลียงทอง	หนองไผ่	6	31
109	บ้านเนินคนธา	หนองไผ่	11	182
110	บ้านท่าสวาย	หนองไผ่	6	61
111	บ้านไร่ขอนยางขวาง	หนองไผ่	9	97
112	บ้านท่าแดง	หนองไผ่	17	271
113	บ้านนาทุ่ง	หนองไผ่	18	313
114	บ้านท่าเยี่ยม	หนองไผ่	4	47
115	บ้านหัวโตก	หนองไผ่	6	100
116	บ้านนาเฉลียงใต้	หนองไผ่	22	408
117	บ้านคลองกรวด	หนองไผ่	5	59
118	บ้านบ่อไทย	หนองไผ่	30	449
119	บ้านตีบใต้	หนองไผ่	12	171
120	บ้านนาวังแหน	หนองไผ่	7	67
121	บ้านโคกเจริญ	หนองไผ่	21	219
122	บ้านซับกระถินทอง	หนองไผ่	6	52
123	บ้านป่าคาย	หนองไผ่	8	65
124	บ้านบัววัฒนา	หนองไผ่	5	67
125	บ้านไร่เหนือ	หนองไผ่	18	189
126	บ้านเนินมะค่า	หนองไผ่	6	62
127	บ้านวังอ่าง	หนองไผ่	5	51
128	บ้านซับวารินทร์	หนองไผ่	7	44
129	บ้านลำตาเณร	หนองไผ่	7	67
130	ชุมชนบ้านโภชน์	หนองไผ่	16	223
131	บ้านโคกคงสมโภชน์	หนองไผ่	14	156
132	บ้านซับชมภู	หนองไผ่	5	83

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
133	บ้านคลองกะโบน	หนองไผ่	6	74
134	บ้านเนินสวรรค์	หนองไผ่	7	50
135	บ้านซับเดื่อ	หนองไผ่	6	45
136	บ้านเพชรละคร	หนองไผ่	13	208
137	ชุมชนบ้านท่าเสา	หนองไผ่	13	234
138	บ้านสระเกษ	หนองไผ่	5	82
139	บ้านซับตะเคียนทอง	หนองไผ่	9	93
140	บ้าน กม.30	หนองไผ่	14	133
141	บ้านปากตก	หนองไผ่	19	198
142	บ้านวังเหว	หนองไผ่	5	49
143	บ้านนาเฉลียง	หนองไผ่	14	133
144	บ้านกลาง	หนองไผ่	22	371
145	บ้านวังท่าดี	หนองไผ่	11	155
146	บ้านวังโบสถ์	หนองไผ่	17	218
144	บ้านตะกุดงาม	หนองไผ่	9	89
148	บ้านสระหมื่นเชียง	หนองไผ่	8	86
149	บ้านโคกสง่านาข้าวดอ	หนองไผ่	5	66
150	บ้านไทรทอง	หนองไผ่	5	67
151	บ้านคลองตะพานหิน	หนองไผ่	8	105
152	บ้านพงษ์เพชรอนุสรณ์	หนองไผ่	10	125
153	อนุบาลหนองไผ่	หนองไผ่	20	424
154	บ้าน กม.35	หนองไผ่	39	920
155	บ้านคลองยาง	หนองไผ่	11	105
156	บ้านลำพาด	หนองไผ่	4	44
157	บ้านห้วยโป่ง-ไผ่ขวาง	หนองไผ่	20	398
158	บ้านปู่จ้าว	หนองไผ่	7	48
159	บ้านกันจุ	บึงสามพัน	5	54
160	บ้านลำตะคร้อ	บึงสามพัน	18	239

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
161	บ้านโคกกรวด	บึงสามพัน	7	65
162	บ้านซับบอน	บึงสามพัน	10	122
163	บ้านหนองพลวง	บึงสามพัน	8	63
164	บ้านโคกสะอาด	บึงสามพัน	10	78
165	บ้านราษฎร์เจริญ	บึงสามพัน	6	46
166	บ้านซับไม้แดง	บึงสามพัน	13	257
167	อนุบาลบึงสามพัน(ซับสมอทอด)	บึงสามพัน	28	516
168	บ้านตะกรุดหิน	บึงสามพัน	5	44
169	บ้านบึงสามพัน	บึงสามพัน	10	85
170	บ้านทรัพย์เกษตร	บึงสามพัน	10	95
171	บ้านราหุล	บึงสามพัน	20	301
172	บ้านวังปลา	บึงสามพัน	2	16
173	บ้านซับสำราญเหนือ	บึงสามพัน	7	77
174	บ้านพญาวัง	บึงสามพัน	16	215
175	บ้านซับสามัคคี	บึงสามพัน	8	68
176	บ้านเนินสมบูรณ์	บึงสามพัน	6	36
177	ชุมชนบ้านวังพิกุล	บึงสามพัน	38	751
178	บ้านโป่งบุญเจริญ	บึงสามพัน	19	239
179	บ้านห้วยทราย	บึงสามพัน	14	122
180	บ้านศรีมงคล	บึงสามพัน	13	160
181	บ้านพนมเพชร	บึงสามพัน	6	53
182	บ้านยางสาว	บึงสามพัน	4	18
183	บ้านเขาพลวง	บึงสามพัน	17	176
184	บ้านสระแก้ว	บึงสามพัน	4	25
185	บ้านวังไลย์	บึงสามพัน	9	91
186	บ้านคลองตะคร้อ	บึงสามพัน	8	74
187	วัดเขาเจริญธรรม	บึงสามพัน	8	109
188	บ้านหนองแจง	บึงสามพัน	18	125

ลำดับ	โรงเรียน	ที่ตั้งอำเภอ	ครู/ บุคลากร	นักเรียน
189	บ้านหนองชุมแสง	บึงสามพัน	19	154
	รวมทั้งหมด		**2,075**	**27,458**

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงศักดิ์ สินเปียง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางห้องเรียนคุณภาพ กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางห้องเรียนคุณภาพ กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางห้องเรียนคุณภาพ กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่และหาค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการใช้ ICT เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอนในด้านการผลิตและเผยแพร่สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ศรวภรณ์ ขันสิงหา (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีของครูอนุบาลในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีของครูอนุบาลในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยมีประเด็นหลัก ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วยการวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การประเมินผลตามสภาพจริง และด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมของครูอนุบาล ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินผล และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือครูอนุบาล จำนวน 213 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีของครูอนุบาลในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูอนุบาล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมของครูอนุบาล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

พระวสันต์ ธีรวโร(เกษงาม) (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 และเพื่อประเมินสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา พระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่และหาค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สงกรานต์ รัตนแสงศร (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน 2) พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน 3) ประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบประเมินทักษะ แบบสังเกต แบบประเมินความพึงพอใจ และคู่มือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ของครูผู้สอนทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้พื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพความต้องการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด และการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน พบว่า หลังจากการพัฒนาโดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างสื่อในการจัดการเรียนรู้ และการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศจัดเก็บข้อมูลในการจัดการเรียนรู้

บุษบา เสนีย์ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) เทคโนโลยีและสารสนเทศในสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการการใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ สมรรถนะของครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ความพร้อมของเทคโนโลยี และสมรรถนะของบุคลากรที่สนับสนุน

Sangrà and González-Sanmamed (2010) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเกี่ยวกับการบูรณาการและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และเพื่อตรวจสอบการรับรู้ของครูในการใช้ ICT เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนจะพบได้มากในโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดให้เป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งหมายความว่าโรงเรียนไม่เพียงมีอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่านั้น แต่ยังต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เช่น บทบาทของครูผู้สอน การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการเรียนและการสอน และกลไกการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

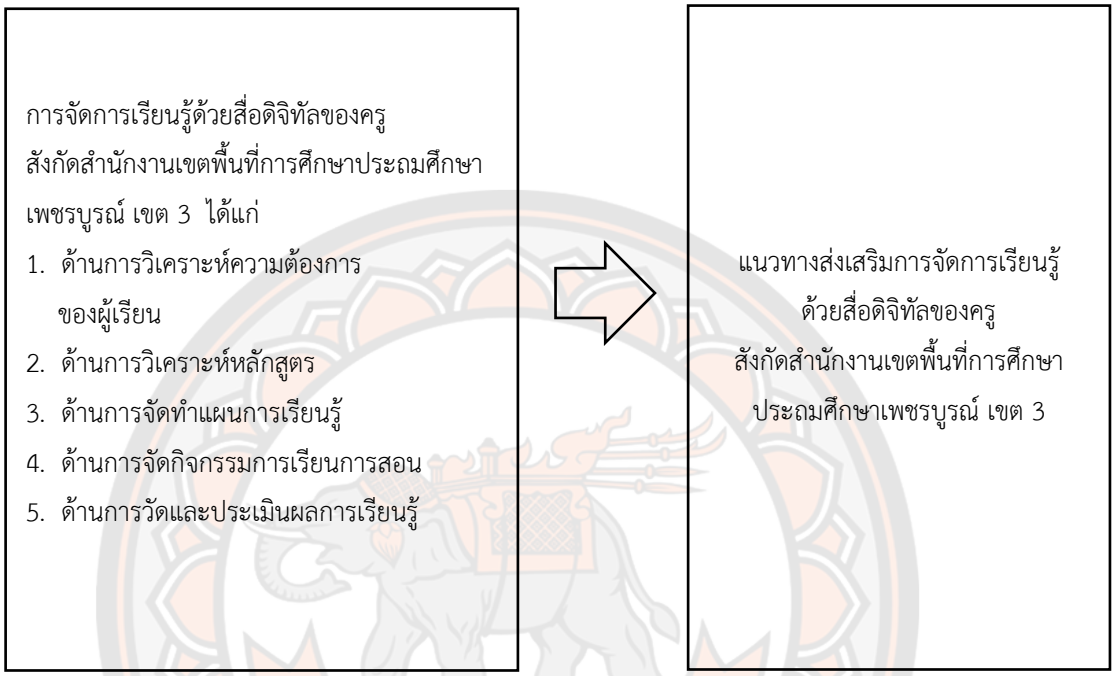

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จาก 189 โรงเรียน จำนวน 2,075 คน ตามข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 327 คน กำหนดตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่มอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. หนองไผ่	642	101
2. บึงสามพัน	366	58
3. วิเชียรบุรี	664	104
4. ศรีเทพ	403	64
รวม	**2075**	**327**

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564 ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ประกอบด้วย

2.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียน จำนวน 7 ข้อ
2.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
2.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ
2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) รองศาสตราจารย์ ดร.กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) นางสาวลัดดาวัลย์ คำเขียน ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชบูรณ์ เขต 2

2.2.6 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การคะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม(Index of Item Objective Congruence : IOC) (ชูศรี วงศรัตนะ, 2558, น. 72) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 ถือว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า IOC < 0.50 ถือว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ปรากฏว่าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก จ หน้า 109)

2.2.7 ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.8 นำแบบสอบถามไปทดลอง (try-out) กับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coeffient) ของคอนบาค (Cronbach) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.95 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ฉ หน้า 113)

2.2.9 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พร้อมแนบแบบสอบถามถึงครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ฉบับทางไปรษณีย์และรูปแบบ google form

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 327 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืน จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentile)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งการแปลความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจาการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้าน มาเป็นกรอบเพื่อกำหนดเป็นข้อคำถามในเครื่องมือเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู และแนวทางส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1.1 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา

1.1.2 มีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ประกอบด้วย

1) นายธีรภัทร์ ภาวะรีย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2) นายยศภัค จรัสศุภชยา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

1.2 ผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

1.2.2 มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.3 มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า

ประกอบด้วย

1) นางสาวกัญจนา มีศิริ ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.3.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารการศึกษา

1.3.2 มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.3 มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการหรือสูงกว่า

ประกอบด้วย

1) นายวัฒนกร บัวทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1.4 ครูที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.4.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการศึกษาการจัดการเรียนรู้

1.4.2 มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.4.3 มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการหรือสูงกว่า

ประกอบด้วย

1) นางสาวเจนจิรา โพธิ์ชัย ครูโรงเรียนบ้านปากตก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interviews) โดยนำองค์ประกอบ 5 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ประกอบด้วย

2.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียน จำนวน 1 ข้อ

2.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 1 ข้อ

2.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 1 ข้อ

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 1 ข้อ

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 1 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2.2.3 ร่างข้อคำถามแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม – 21 กันยายน 2564 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1.	นายธีรภัทร์ ภาวะรีย์	23 สิงหาคม 2564	10.30 น.
2.	นายยศภัค จรัสศุภชยา	21 กันยายน 2564	9.30 น.
3.	นางสาวกัญจนา มีศิริ	20 สิงหาคม 2564	10.00 น.
4.	นายวัฒนกร บัวทอง	15 สิงหาคม 2564	9.30 น.
5.	นางสาวเจนจิรา โพธิ์ชัย	15 สิงหาคม 2564	13.30 น.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาจัดกระทำกับข้อมูลและ สรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แสดงได้ดังตาราง 6 - 12

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	133	40.67
หญิง	194	59.33
รวม	**327**	**100.00**
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	1.83
ปริญญาตรี	245	74.93
สูงกว่าปริญญาตรี	76	23.24
รวม	**327**	**100.00**

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	158	48.32
5 – 10 ปี	85	25.99
มากกว่า 10 ปี	84	25.69
รวม	**327**	**100.00**

จากตาราง 6 พบว่า ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 40.67 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 59.33 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 74.93 รองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.24 และมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.83 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 รองลงมามีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.99 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 25.69

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยสื่อดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน	3.95	0.55	มาก	5
2	ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร	4.06	0.51	มาก	2
3	ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้	4.12	0.50	มาก	1
4	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.02	0.50	มาก	3
5	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.02	0.63	มาก	4
	รวม	**4.03**	**0.44**	**มาก**	

จากตาราง 7 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12) รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.95)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	3.95	0.72	มาก	5
2	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนท่าน	3.98	0.64	มาก	3
3	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านสภาพครอบครัว	3.80	0.87	มาก	6
4	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัย	3.78	0.78	มาก	7
5	ครูนำข้อมูลที่เก็บรวมรวบได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อดิจิทัล	3.96	0.80	มาก	4
6	ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	4.14	0.71	มาก	1
7	ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน	4.03	0.70	มาก	2
	รวม	**3.95**	**0.55**	**มาก**	

จากตาราง 8 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.14) รองลงมา คือ ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	4.00	0.67	มาก	5
2	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชาเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	4.03	0.61	มาก	4
3	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้	4.13	0.67	มาก	1
4	ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.08	0.66	มาก	2
5	ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.62	มาก	3
	รวม	**4.06**	**0.51**	**มาก**	

จากตาราง 9 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13) รองลงมา คือ ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ครูกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	4.16	0.64	มาก	2
2	ครูเลือกรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	4.17	0.68	มาก	1
3	ครูเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	4.06	0.64	มาก	8
4	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	4.16	0.71	มาก	4
5	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	4.04	0.71	มาก	9
6	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.16	0.63	มาก	5
7	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้	4.10	0.69	มาก	7
8	ครูเลือกเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	4.14	0.69	มาก	6
9	ครูเลือกเกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.16	0.70	มาก	3
	รวม	**4.12**	**0.50**	**มาก**	

จากตาราง 10 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเลือกรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17) รองลงมา คือ ครูกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้	3.94	0.69	มาก	13
2	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	3.98	0.70	มาก	12
3	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นการจัดการเรียนรู้	4.04	0.74	มาก	5
4	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นสรุป	3.99	0.69	มาก	10
5	ครูกระตุ้นผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	4.04	0.66	มาก	4
6	ครูสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	4.03	0.68	มาก	6
7	ครูใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่ครูต้องการจะสอน	3.99	0.68	มาก	9
8	ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	4.06	0.66	มาก	2
9	ครูใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	4.02	0.69	มาก	7
10	ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน	4.12	0.72	มาก	1

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
11	ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียน	4.02	0.74	มาก	8
12	ครูใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	4.04	0.65	มาก	3
13	ครูวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกับผู้เรียน	3.98	0.70	มาก	11
14	ครูอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัล	3.94	0.71	มาก	14
	รวม	**4.02**	**0.50**	**มาก**	

จากตาราง 11 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12) รองลงมา คือ ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.94)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 327)		ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
		$\overline{X}$	S.D.		
1	ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างการจัดการเรียนรู้	4.06	0.71	มาก	1
2	ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้	4.04	0.73	มาก	2
3	ครูใช้สื่อดิจิทัลประมวลผลข้อมูลการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.00	0.74	มาก	4
4	ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือวัดที่หลากหลาย	3.99	0.72	มาก	5
5	ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	4.02	0.77	มาก	3
	รวม	**4.02**	**0.63**	**มาก**	

จากตาราง 12 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) รองลงมา คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือวัดที่หลากหลาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.99)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 สามารถแสดงผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัยเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ครูควรดำเนินการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

1.1 สำนักงานเขตควรจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

> ...สำนักงานเขตพื้นที่สนับสนุนโดการจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้สถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือโรงเรียนโดยตามความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

> ...สำนักงานเขตพื้นที่ควรจัดอบรมให้ครูเข้าใจการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยการวิเคราะห์ความต้องการเพื่อให้สื่อดิจิทัลที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายให้ครูนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนรายบุคคลโดยเน้นประเด็นศึกษาเป็นกรณีความแตกต่างของนักเรียนในด้านลักษณะนิสัย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

> ...ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และส่งเสริมสนับสนุนการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคล โดยเน้นประเด็นศึกษาเป็นกรณีความแตกต่างของนักเรียนในด้านลักษณะนิสัย เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 2 กันยายน 2564)

2. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล ครูควรมีวิธีดำเนินการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

2.1 สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตพื้นที่ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารวมถึงการนำหลักสูตรไปปรับใช้ในการสอนโดยกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 21 กันยายน 2564)

...สำนักงานเขตพื้นที่ควรจัดอบรมพัฒนาความรู้การจัดทำหลักสูตรและแนะนำแนวทางการนำไปใช้ที่ถูกต้อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์เนื้อหาสาระและรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อดิจิทัล ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อดิจิทัล

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรโดยเน้นการมีส่วนร่วมของคณะครูในทุก ๆ กลุ่มสาระในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถนำสื่อดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

3. ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำคัญหรือไม่ และครูควรดำเนินการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

3.1 สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียน หลักสูตร การเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและกำกับ ติดตามการนำไปใช้โดยศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้กับครูในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดทำแผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

...สำนักงานเขตจัดอบรมพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียน หลักสูตร การเลือกใช้สื่อดิจิทัลต่าง ๆ จนถึงการวัดประเมินผลที่ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน และกำกับ ติดตามการนำไปใช้โดยศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครูเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันเป็นรายเดือน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะกับครู รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ และติดตามการจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูเป็นรายเดือน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมและเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับความถนัด ความพร้อมและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนแต่ละคน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งในส่วนของกิจกรรมและการใช้สื่อประกอบการสอนให้เหมาะสมกับความพร้อมและประสบการณ์หรือพื้นฐานความรู้เกิดของผู้เรียน เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนทุกคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูควรดำเนินการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

4.1 สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนควบคู่ไปกับการใช้สื่อเทคโนโลยี

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

...สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และพัฒนาทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครู เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจในการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

4.2 สำนักงานเขตควรส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำคลังสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบของแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน และควรจัดทำคลังสื่อดิจิทัลในรูปแบบออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 21 กันยายน 2564)

...สำนักงานเขตมอบนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลในรูปแบบออนไลน์ เพื่อสะดวกต่อการเรียนรู้และตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนแต่ละคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

4.3 สำนักงานเขตควรจัดให้มีการประกวดผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมผ่านสื่อดิจิทัลโดยเลือก 1 ผลงานที่ดีที่สุดมาเป็นแนวทางในการขยายกรอบการพัฒนาต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ และร่วมส่งผลงานผ่านสื่อออนไลน์โดยเลือก 1 ผลงานที่ดีที่สุด และมีการกำกับติดตาม ชื่นชมผลงานโดยการนำผลงานดีเด่นของโรงเรียนมาแสดงในที่ประชุมในวาระต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...สำนักงานเขตควรจัดประกวดผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้แก่เพื่อนครู และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูที่ได้รับการคัดเลือกผลงาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนร่วมกับครูผ่านสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในด้านการใช้สื่อดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ของตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผ่าน สื่อดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

4.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยจัดกิจกรรมนิเทศการสอนร่วมกับครูเพื่อเป็นการให้ คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

...ควรมีการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานด้วยการนิเทศจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะนิเทศ เช่น ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันเพื่อเป็นการสอบถามปัญหา ชี้แนะและให้กำลังใจเพื่อนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 15 สิงหาคม 2564)

5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง ครูควรดำเนินการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

5.1 สำนักงานเขตควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สำนักงานเขตจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะ การวัดและประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

...สำนักงานเขตควรจัดอบรมในเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และแนะนำแนวทางหรือกระบวนการนำไปใช้ที่ถูกต้องเพื่อให้ครูสามารถนำไปต่อยอดในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการให้คำแนะนำเพื่อสร้างความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัด ประเมินผลผู้เรียนด้วยแนวทางที่ถูกต้อง และนำผลมาวางแผนพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยสร้างความเข้าใจ ให้ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการประเมินผล เพื่อให้ครูสามารถเลือกใช้รูปแบบและวิธีการประเมินหลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

5.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...การวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ดี จำเป็นจะต้องมีรูปแบบหลากหลาย สามารถวัดได้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดและตามสภาพจริงของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องตาม บริบทที่แท้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียนในการพัฒนาความรู้ต่อไป

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 23 สิงหาคม 2564)

...ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบตามสภาพจริงของผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการนำไปพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 20 สิงหาคม 2564)

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่างและหลังเรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย และตรงตามบริบทจริง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

> ...ควรจัดให้มีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหารสถานศึกษาและคณะนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าวิชาการ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อประเมินการวัดและประเมินผลของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 21 กันยายน 2564)

> ...ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามบริบทของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งช่วงก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และมีการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 สิงหาคม 2564)

จากผลการสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ด้าน	แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	
	ระดับสำนักงานเขตพื้นที่	ระดับสถานศึกษา
1. ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ท่านคิดว่าการสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัยเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ครูควรดำเนินการอย่างไร	1. สำนักงานเขตจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ	2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนรายบุคคลโดยเน้นประเด็นศึกษาเป็นกรณีความแตกต่างของนักเรียนในด้านลักษณะนิสัย

ด้าน	แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	
	ระดับสำนักงานเขตพื้นที่	ระดับสถานศึกษา
2. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ท่านคิดว่าการวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลครูควรมีวิธีดำเนินการอย่างไร	1. สำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์เนื้อหาสาระ และรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อดิจิทัล

ด้าน	แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	
	ระดับสำนักงานเขตพื้นที่	ระดับสถานศึกษา
3. ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ท่านคิดว่าการเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำคัญหรือไม่ และครูควรดำเนินการอย่างไร	1. สำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียน หลักสูตร การเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน และกำกับ ติดตามการนำไปใช้โดยศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์	2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครู เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง และสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันเป็นรายเดือน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ออกแบบกิจกรรมและเลือกใช้ สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับความถนัดความพร้อมและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนแต่ละคน

ด้าน	แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	
	ระดับสำนักงานเขตพื้นที่	ระดับสถานศึกษา
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ท่านคิดว่าการอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูควรดำเนินการอย่างไร	1. สำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 2. สำนักงานเขตส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำคลังสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบของแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ 3. สำนักงานเขตจัดให้มีการประกวดผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมผ่านสื่อดิจิทัล โดยเลือก 1 ผลงานที่ดีที่สุดมาเป็นแนวทางในการขยายกรอบการพัฒนาต่อไป	4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนร่วมกับครูผ่านสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ 5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้าน	แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	
	ระดับสำนักงานเขตพื้นที่	ระดับสถานศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ท่านคิดว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง ครูควรดำเนินการอย่างไร	1. สำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ	2. ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการให้คำแนะนำเพื่อสร้างความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง 3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน 4. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งก่อนระหว่างและหลังเรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลายและตรงตามบริบทจริง

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 และเพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จาก 189 โรงเรียน จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. เครื่องมือที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ

3. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1. การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้

และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู และแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ

2. เครื่องมือที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure or Guided Interviews)

3. การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเลือกรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะ

ของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือวัดที่หลากหลาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

2.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนรายบุคคล โดยเน้นประเด็นศึกษาเป็นกรณีความแตกต่างของนักเรียนในด้านลักษณะนิสัย และสำนักงานเขตจัดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อดิจิทัล รวมทั้งสำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครูเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันเป็นรายเดือน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ออกแบบกิจกรรมและเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับความถนัด ความพร้อมและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนแต่ละคน โดยมีสำนักงานเขตเป็นหน่วยงานจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำ

แผนการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียน หลักสูตร การเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและกำกับ ติดตามการนำไปใช้โดยศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนร่วมกับครูผ่านสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ จัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีสำนักงานเขตเป็นหน่วยงานจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำคลังสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ในรูปแบบของแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ และจัดให้มีการประกวดผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมผ่านสื่อดิจิทัลโดยเลือก 1 ผลงานที่ดีที่สุดมาเป็นแนวทางในการขยายกรอบการพัฒนาต่อไป

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการให้คำแนะนำเพื่อสร้างความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน และจัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่างและหลังเรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลายและตรงตามบริบทจริง รวมทั้งสำนักงานเขตจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูตระหนักถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เพราะสื่อดิจิทัลมีความน่าสนใจ หลากหลายและสามารถกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียนได้ดี จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอีกประเภทที่ถูกนำไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพตามจุดประสงค์ที่กำหนด ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นสื่อกลางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างไม่มีขีดจำกัดทั้งในเรื่องของระยะเวลา และสถานที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ

ธนวัตน์ พูลเขตนคร (2564, น. 329-331) กล่าวว่า ผู้เรียนในยุคดิจิทัล ต้องมุ่งเน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละ Generations เพื่อที่จะได้ออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ให้ตรงตามความสนใจ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี มีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติ ดังนั้นการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์จึงเป็นอีกตัวช่วยสำคัญที่ครูนำมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับพระวสันต์ ธีรวโร (เกษงาม) (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า สภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนการเรียนรู้จะต้องออกแบบรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้และทักษะตามมาตรฐานที่กำหนด จึงส่งผลให้ครูมีการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นความสนใจ สร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนากิจกรรมให้สามารถตอบโจทย์ความหลากหลายของผู้เรียนแต่ละคนให้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ ฟาฏินา วงศ์เลขา (2564) กล่าวว่า ปัจจุบันแวดวงทางการศึกษาหลายประเทศทั่วโลกกำลังก้าวข้ามรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ ที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ถือว่าเป็นยุคของ “โลกคือห้องเรียน” โดยเริ่มมีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจใฝ่เรียนรู้ สนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ สงกรานต์ รัตนแสงศร (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะครูต้องการพัฒนาผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นในยุคดิจิทัลนี้

1.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเป็นกรอบในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เนื้อหา รูปแบบกิจกรรม เทคนิค และสื่อประกอบการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานกำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2563, น. 6-7) กล่าวว่า การวิเคราะห์หลักสูตรเป็น การจัดมวลประสบการณ์อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจ และสามารถนำสิ่งต่างๆที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรูให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด สอดคล้องกับ วันเพ็ง ระวิพันธ์ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดการเรียนรู้ ในด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ตามขอบเจตของเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด

1.3 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นกระบวนการศึกษาปัญหาและความต้องการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องการนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ยังน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อาจเพราะยังขาดความรู้และทักษะในการนำสื่อดิจิทัลไปใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนที่ถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศักดิ์เรศ ประกอบผล (2563, น. 17-30) กล่าวว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนเองควรพิจารณาให้ครอบคลุมว่าผู้เรียนเป็นใคร มีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างไร ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง ซึ่งการวิเคราะห์ผู้เรียนจะทำให้รู้จักผู้เรียนได้ดี เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรม และสื่อประกอบการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรัตน์ เหล็กกล้า (2554, น. 74) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในด้านวิธีการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากครูผู้สอนขาดประสบการณ์ ความสามารถ ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

2. แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย แนวทางสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนรายบุคคล โดยเน้นประเด็นศึกษาเป็นกรณีความแตกต่างของนักเรียนในด้านลักษณะนิสัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูยังขาดความรู้และความเข้าใจในแนวทางการวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสื่อดิจิทัลที่ถูกต้อง ผู้บริหารจึงมีส่วนสำคัญในการผลักดัน สนับสนุนให้กระบวนการวิเคราะห์ผู้เรียนนี้เกิดเป็นรูปธรรม และสามารถนำสารสนเทศไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนวัตน์ พูลเขตนคร (2564, น. 331) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัลเปลี่ยนไป การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ซึ่งการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความเหมาะสมต่อช่วงวัย ระดับการเรียนรู้ ความถนัดและความสนใจที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สอดคล้องกับ ภิญโญ วงษ์ทอง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า แนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ผู้สอนควรสำรวจความพร้อมและเลือกใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีช่วยสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งจะช่วยสร้างความน่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ สนุกสนานและมีความสุขกับการเรียนออนไลน์มากขึ้น

2.2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ครูสามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จะส่งผลให้การเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ตามระดับ

การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2560, น. 2849) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรกำหนดให้มีวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นความรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระเชิงสหวิทยาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดแนวทางการนำไปใช้ที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนรายบุคคล และเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูและสภาพการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป สอดคล้องกับ ไพบูลย์ วงค์เมืองคำ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรครูควรวางแผนจัดทำหลักสูตรและกำหนดเนื้อหาให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความสนใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครู เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันเป็นรายเดือน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ออกแบบกิจกรรมและเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับความถนัด ความพร้อมและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการสะท้อนความคิดเห็นหลากหลายมุมมอง มีการกำกับติดตามจะทำให้ครูสามารถพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนวัตน์ พูลเขตนคร (2564, น. 334-335) กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลนี้จะต้องตอบสนองพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะต้องมุ่งเน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ตรงตามระดับการเรียนรู้ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ นำสิ่งที่ตนเองสืบค้นมาแลกเปลี่ยนกันช่วยกันแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนจึงจะเกิดความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป สอดคล้องกับ ชัยวิชญ์ เข็มปัญญา (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน

รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและใช้สื่อออนไลน์ไปพร้อมกับครู เช่น ในการสืบค้นข้อมูลและนำเสนอผลงาน

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนร่วมกับครูผ่านสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ จัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำคลังสื่อดิจิทัลในสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูพัฒนาความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ เอมมิกา วชิระวินท์ (2563, น. 46) กล่าวว่า ครูสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน เช่น การใช้สื่อออนไลน์มาช่วยในการสร้างกลุ่มการเรียนรู้ โดยครูต้องมีทักษะความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนผ่านช่องทางการสื่อสารบนดิจิทัล สอดคล้องกับ ชัยวิชญ์ เข็มปัญญา (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สนับสนุนการเข้าอบรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศครู และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน และจัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่างและหลังเรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลายและตรงตามบริบทจริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามบริบทจริงของผู้เรียนทำให้ครูได้ข้อมูลผลการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่แท้จริง เพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จิติมา วรรณศรี (2557, น. 44-45) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ควรมีวิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อใช้ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

และมีทักษะความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดรุณสิกขาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา มีจุดเด่นในกระบวนการวัดและประเมินผลนักเรียน คือ การประเมินผลจะเน้นการประเมินผลอย่างหลากหลาย ทั้งจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และการประเมินผลด้านกระบวนการ รวมทั้งให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพและตรงตามบริบทของผู้เรียนแต่ละคน โดยครูให้ความสำคัญและพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดทำแผนและกำหนดกรอบแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจและกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความถนัด ความสนใจและระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน

1.3 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริงของตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ สื่อดิจิทัลประกอบการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษานั้น ๆ แล้วจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อจัดทำและตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับ และติดตามผล

1.4 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและมีการกำกับติดตามในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น ในการนำเสนอผลงานหรือการลงมือปฏิบัติการทดลองกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้เพื่อนครูได้มีพื้นที่ในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมและให้กำลังใจครูในการปฏิบัติงาน

1.5 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามบริบทจริง และมีการกำกับติดตามโดยสำนักงานเขตพื้นที่ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการเข้าอบรม เพิ่มพูนทักษะจากสื่อออนไลน์เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ตอบโจทย์ผู้เรียนและสภาวะการณ์ในปัจจุบันตามสภาพแวดล้อมจริงของผู้เรียนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยและปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

กุลิสรา จิตรชญาวณิช. (2563). *การจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงศักดิ์ สินเปียง. (2558). *การจัดการเรียนรู้วิของครูตามแนวห้องเรียนคุณภาพ กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

ขอบฟ้า จันทร์เจริญ. (2562). *หลักการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม. (2564). *เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับการวิจัยทางการศึกษาในการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

จิติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่3). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ.

ชนินทร เฉลิมสุข, และอภิชาต คำปลิว. (2562). *เทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ)*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท.

ชัยวิชญ์ เข็มปัญญา. (2562). *สภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในสังกดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.

ชุติสันต์ เกิดวิบูลย์เวช. (2560). *สื่อดิจิทัลใหม่...สื่อแห่งอนาคต ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2558). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ* (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). *ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย4.0*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ทวีสิน อำนวยพันธ์วิไล. (2563). *คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา*. สืบค้น 14 เมษายน 2564, จาก http://online.pubhtml5.com/lyfx/sclu/#p=74

ธนวัตน์ พูลเขตนคร. (2564). การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในยุคดิจิทัล. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *7*(5), 327-335.

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย, และสุชาติ บางวิเศษ (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญชม ศรีสะอาด, และสุริทอง ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

บุษบา เสนีย์. (2563). *รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.มีน เซอร์วิสซัพพลาย.

พงศ์ปณต กองสุข. (2550). *การศึกษาเทคนิคการดึงความสนใจสำหรับสื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย.* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระวสันต์ ธีรวโร(เกษงาม). (2561). *การศึกษาสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิจิตรา ธงพานิช. (2564). *สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล.* สืบค้น 24 มิถุนายน 2564, จาก https://panpongpat.blogspot.com/p/learningobject-learning-object-learning.html

พีรวิชญ์ คำเจริญ. (2562). *แนวทางการส่งเสริมการรู้เท่าทันดิจิทัลตามลีลาการเรียนรู้แบบวาร์คสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ไพฑูรย์ มะณู. (2559). *สื่อดิจิทัล(Digital Media).* สืบค้น 21 เมษายน 2564, จาก http://paitoon.esdc.go.th/sux-dicithal.

ไพบูลย์ วงค์เมืองคำ. (2563). แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, *9*(2), 52-63.

ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2564). *การจัดการเรียนการสอนในยุคโลกดิจิตอล.* สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.dailynews.co.th/education/358284/

ภิญโญ วงษ์ทอง. (2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารรัชต์ภาคย์*, *15*(43), 101-117.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

เยาวลักษณ์ ไชยลังกา. (2557). *สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

วันเพ็ง ระวิพันธ์ (2562). แนวทางการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 6*(1), 116-129.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2562). *Digital Learning.* กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

ศรวภรณ์ ขันสิงหา. (2558). การวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีของครูอนุบาลในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สาหรับเด็กอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, *10*(1), 616-627.

ศักดิ์คเรศ ประกอบผล. (2563). การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้แอดดี้โมเดลและแนวคิดกาเย่. *วารสารครุศาสตร์สาร*, *14*(1), 17-30.

ศุภลักษณ์ ทองจีน. (2560). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การออกแบบและการจัดการเรียนรู้.* อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ. (2563). *การจัดการความรู้(KM) - การผลิตสื่อดิจิทัล.* เชียงใหม่: ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ กรมอุตุนิยมวิทยา.

สงกรานต์ รัตนแสงศร. (2563). *การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, *16*(1). 353-354.

สมเกียรติ สรรคพงษ์. (2562). การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. *บทความวิชาการของ*สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 1-3.

สมจิต จันทร์ฉาย. (2557). *การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สมจิต จันทร์ฉาย. (2557). *การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน.* นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การงานบริหารวิชาการ.* กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สัมมา รธนิธย์. (2560). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2565) ทบทวนปีการศึกษา 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. เพชรบูรณ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานวิจัย “แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อม สู่ศตวรรษที่ 21”*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2557). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สำนักวิชาการและประมวลผล. (2556). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 10*(2), 2843-2854.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน.* ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

สุราษฎร์ พรมจันทร์. (2560). *ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุริยะ ฉายะเจริญ. (2557*). (พื้นฐานของ) “สื่อ” ดิจิทัล.* สืบค้น 21 เมษายน 2564, จาก http://jumpsuri.blogspot.com/2014/02/blog-post_8390.html

อมรรัตน์ เหล็กกล้า. (2554). *สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อริศรา สอนไชยยา. (2556). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมการสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อำนาจ วิชยานุวัติ. (2563). สพฐ.ชูการศึกษายุคดิจิทัล สร้างโอกาสเด็กไทยเท่าเทียม. เดลินิวส์. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2563, จาก https://www.dailynews.co.th/education/785204

เอมมิกา วชิระวินท์. (2563). *เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับครู(ฉบับปรับปรุง).* กรุงเทพฯ: โอ. เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

เอมมิกา วชิระวินท์, และสินชัย จันทร์เสม. (2562). *การพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาครุศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ออนไลน์.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). *Education and Administration Theory, Research, and Practice* (5th ed.). New York: McGraw Hill.

Sangrà, A., & González-Sanmamed, M. (2010). The role of information and communicationtechnologies in improving teaching and learning processes in primary and secondaryschools. *ALT-J, Research in Learning Technology*, *18*(3), 207–220.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. รองศาสตราจารย์ กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. นางสาวลัดดาวัลย์ คำเขียน ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชบูรณ์ เขต 2

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1. นายธีรภัทร์ ภาวะรีย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. นายยศภัค จรัสศุภชยา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

3. นางสาวกัญจนา มีศิริ ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

4. นายวัฒนกร บัวทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

5. นางสาวเจนจิรา โพธิ์ชัย ครูโรงเรียนบ้านปากตก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

.....

คำชี้แจง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

กฤชพร สินพรม
นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ครูผู้ช่วย ☐ ครู ☐ พนักงานราชการ

☐ ครูอัตราจ้าง ☐ อื่นๆ

3. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน						
1	ท่านสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	5	4	3	2	1
2	ท่านสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	ท่านสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม ด้านสภาพครอบครัว	5	4	3	2	1
4	ท่านสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม ด้านบุคลิกลักษณะนิสัย	5	4	3	2	1
5	ท่านนำข้อมูลที่เก็บรวมรวบได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อดิจิทัล	5	4	3	2	1
6	ท่านเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	5	4	3	2	1
7	ท่านเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน	5	4	3	2	1
ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร						
8	ท่านวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	5	4	3	2	1
9	ท่านวิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชาเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	5	4	3	2	1
10	ท่านวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้	5	4	3	2	1
11	ท่านสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	4	3	2	1
12	ท่านสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้						
13	ท่านกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
14	ท่านเลือกรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	5	4	3	2	1
15	ท่านเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
16	ท่านเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
17	ท่านเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	5	4	3	2	1
18	ท่านเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
19	ท่านเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
20	ท่านเลือกเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
21	ท่านเลือกเกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
22	ท่านดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้	5	4	3	2	1
23	ท่านประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	5	4	3	2	1
24	ท่านประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
25	ท่านประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นสรุป	5	4	3	2	1
	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน					
26	ท่านกระตุ้นผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
27	ท่านสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
28	ท่านใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่ครูต้องการจะสอน	5	4	3	2	1
	ขั้นการจัดการเรียนรู้					
29	ท่านดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
30	ท่านใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	5	4	3	2	1
31	ท่านใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32	ท่านใช้สื่อดิจิทัลเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียน	5	4	3	2	1
33	ท่านใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	5	4	3	2	1
	ขั้นสรุป					
34	ท่านวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกับผู้เรียน	5	4	3	2	1
35	ท่านอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัล	5	4	3	2	1
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
36	ท่านใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
37	ท่านใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
38	ท่านใช้สื่อดิจิทัลประมวลผลข้อมูล การจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	5	4	3	2	1
39	ท่านใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือวัดที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
40	ท่านใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1

ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยมี ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล .....

ตำแหน่ง .....

สังกัด .....

ประสบการณ์การทำงาน .....

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ .....

เวลา ..... สถานที่ .....

หมายเลขโทรศัพท์ .....

ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1. ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

ท่านคิดว่าการสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัยเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ครูควรดำเนินการอย่างไร

---

2. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

ท่านคิดว่าการวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล ครูควรมีวิธีดำเนินการอย่างไร

---

3. ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้

ท่านคิดว่าการเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำคัญหรือไม่ และครูควรดำเนินการอย่างไร

---

4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ท่านคิดว่าการอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัลร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูควรดำเนินการอย่างไร

---

5. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ท่านคิดว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง ครูควรดำเนินการอย่างไร

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

นางสาวกฤชพร สินพรม

นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 0603.05/**พิเศษ**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย **นางสาวกฤชพร สินพรม** รหัสประจำตัว **63071274** นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)
รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-5596-2432
โทรสาร 0-5596-2402

ภาคผนวก จ ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน						
1	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านสภาพครอบครัว	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มด้านบุคลิกลักษณะนิสัย	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
5	ครูนำข้อมูลที่เก็บรวมรวบได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ครูเลือกใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร						
8	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชาเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
10	ครูวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
11	ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้						
13	ครูกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ครูเลือกรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ครูเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	ครูเลือกสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
20	ครูเลือกเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	ครูเลือกเกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
22	ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	ครูประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ในขั้นสรุป	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน						
26	ครูกระตุ้นผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	ครูสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนผ่านการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	ครูใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่ครูต้องการจะสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ขั้นการจัดการเรียนรู้						
29	ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	ครูใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	ครูใช้สื่อดิจิทัลเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
33	ครูใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ขั้นสรุป						
34	ครูวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลร่วมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	ครูอภิปรายผลงานผ่านรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
36	ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลในระหว่างการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	ครูใช้สื่อดิจิทัลเก็บรวมรวมข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	ครูใช้สื่อดิจิทัลประมวลผลข้อมูลการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
40	ครูใช้สื่อดิจิทัลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.951	40

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	กฤชพร สินพรม
วัน เดือน ปี เกิด	16 กุมภาพันธ์ 2538
ที่อยู่ปัจจุบัน	6 หมู่ 5 ตำบลท่าอิบุญ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองแจง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หมู่ 10 ตำบลหนองแจง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ 67160
ประวัติการศึกษา	ค.อ.บ. (วิศวกรรมไฟฟ้า) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ผลงานตีพิมพ์	กฤชพร สินพรม, และสถิรพร เชาวน์ชัย. (2564). องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 1. (273-280) กฤชพร สินพรม, และสถิรพร เชาวน์ชัย. (2565). แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Journal of Education, Silpakorn University), 20(1). (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์)